sobota | 15 września 2012 | nr 108 (LXVII) | cena: 9 kč

Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. www.glosludu.cz

GłosLudu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Pioseczna – wieś »z widokami« | s. 5

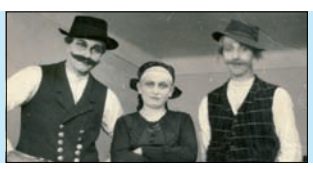

»Łoblykali« górolki... | s. 6-7

Mamy zespół głodny sukcesu | s. 9

Ostrzegali przed trującym alkoholem

PROBLEM: *Na granicznym moście Przyjaźni w Cieszynie patrolowali wczoraj polscy policjanci. Powodem ich obecności była seria zatruć alkoholem metylowym w Czechach. Do Szpitala z Polikliniką w Hawierzowie miał po południu przyjechać norweski specjalista, który przywiózł do Czech nowe lekarstwo na zatrucie metanolem.*

Polska policja i inne służby związane z zarządzaniem kryzysowym poważnie zaczęły traktować niepokojące informacje napływające od południowych sąsiadów. Wczoraj funkcjonariusze cieszyńskiej policji zaopatrzeni w ulotki z reprodukcjami zdjęć butelek, w których znaleziono skażony alkohol, rozpoczęli kampanię oświatową. Na moście granicznym zatrzymywali przechodniów i przestrzegali ich, by nie kupowali podejrzanych produktów.

Sklepy z tanim alkoholem po czeskiej stronie nadal były otwarte, a po kształcie i wyglądzie torb niejednej osoby zmierzającej z Czeskiego do polskiego Cieszyna można się było domyślić, że zawiera butelki. Na pytanie „Głosu Ludu", czy policja ma prawo sprawdzać torby, rzecznik policji Rafał Domagała odpowiedział: – Musiałoby istnieć uzasadnione podejrzenie, że dana osoba przemyca ten alkohol, który jest zabroniony lub że pochodzi on z podejrzanego źródła. My na razie koncentrujemy się na uświadamianiu mieszkańców o zagrożeniach. Służby kryminalne prowadzą działania operacyjne. Chcemy ustalić, czy ten alkohol nie mógł trafić na polski rynek. Na razie nie występuje, co nie oznacza, że go nie ma.

Fot. MAREK SANTARIUS

Cieszyńscy policjanci ostrzegali wczoraj osoby idące do Czech, by nie kupowały podejrzanego alkoholu.

Jeden z mieszkańców Cieszyna, z którym rozmawiał patrol policyjny, krytykował czeską policję, która od lat przymyka oczy na podejrzane sklepy z alkoholem. – Znam masę ludzi, co tu chodzą, często ludzie starsi. Tam, po prawej stronie, połowa butelek jest bez akcyzy – mówił, wskazując na wietnamskie sklepy przy ul. Głównej w Czeskim Cieszynie. – Teraz to pewnie pochowali, ale przecież czeska policja o tym wie, dawno mieli to pozamykać – denerwował się mężczyzna w średnim wieku.

Na zatrucie alkoholem metylowym zmarło do wczoraj 18 osób, 27 zatrutych przebywało w szpitalach. Policjanci w Zlinie aresztowali wczoraj 51-letniego mężczyznę, który miał w garażu nielegalną rozlewnię alkoholu. Policja znalazła w magazynie setki sfałszowanych etykiet kilku gorzelni. Prezydent Policji Martin Červíček poinformował, że w związku z aferą postawiono zarzuty już ośmiu osobom, kolejne są podejrzane.

Szpital z Polikliniką w Hawierzowie, który jako pierwszy w kraju zwrócił uwagę na zatrucia metanolem, miał wczoraj odwiedzić norweski lekarz Erik Hovda, który przywiózł do Czech nowe lekarstwo na zatrucie alkoholem metylowym. – W Norwegii kilka lat temu była epidemia zatruć, dlatego tamtejsza służba zdrowia ma dużo doświadczeń w tym zakresie. Doktor Hovda przyjedzie do nas, by się nimi podzielić – powiedział „Głosowi Ludu" ordynator ARO, Robert Bocek. Dodał, że w Ostrawie jest dostateczny zasób lekarstw z Norwegii, gdyby więc były potrzebne, szpital może je zamówić. – Lekarstwa te są stosowane w początkowej fazie, dla tych pacjentów, których tu mamy obecnie, już nie mają znaczenia – dodał lekarz. W hawierzowskim szpitalu przebywało wczoraj czterech pacjentów, stan piątego poprawił się na tyle, że mógł być wypisany ze szpitala – owszem z trwałym uszkodzeniem wzroku. Jedna osoba była w stanie śpiączki, druga ma poważnie uszkodzony ośrodkowy układ nerwowy.

DANUTA CHLUP

REKLAMA

KOSMETYKA WEDŁUG NAJNOWSZYCH TRENDÓW W HOTELU VITALITY
ŻELAZKO GALWANICZNE COFNIE TWOJĄ CERĘ O 7 LAT WSTECZ!
dogłębne oczyszczenie cery
detoksykacja, regeneracja i wygładzenie zmarszczek
zmniejszenie worków i obrzęków pod oczami
ceny promocyjne 490,- Kč / 30 min
możliwość wykorzystania BENE-FITÓW
tel.: 595 530 633, 734 573 673 | www.hotelvitality.cz

GL-529

Zareklamuj się w „GŁOSIE LUDU"! Tel. 775 700 896

VITALITY Slezsko, s.r.o.
kompleks sportowy dla małych i dużych
NOWE KRĘGLE W WĘDRYNI JUŻ OTWARTE
Brunswick
Świetna zabawa dla całej rodziny! Tory specjalnie dostosowane dla dzieci.
Wykorzystaj swoje BENE-FITY.
tel .: 558 333 811 | www.vitalityslezsko.cz

GL-006

POGODA

sobota	niedziela poniedziałek
dzień: 15 do 19 °C	dzień: 17 do 21 °C
noc: 10 do 6 °C	noc: 9 do 5 °C
wiatr: 2-6 m/s	wiatr: 1-4 m/s

9 771212 422065 12108

W czwartek 20. 9. w Kongresie Polaków w Cz. Cieszynie odbędzie się posiedzenie Rady Przedstawicieli. Początek o godz. 16.00

Gmina Stonawa
oraz miejscowa
Parafia Rzymskokatolicka
ZAPRASZAJĄ NA

DOŻYNKI STONAWSKIE

niedziela 16 września 2012 roku

W PROGRAMIE:
- godz. 9.30 korowód od kapliczki na Górzanach
- godz. 10.00 msza św. dziękczynna w kościele
- godz. 11.00 koncert kapeli górniczej w parku PZKO
- atrakcje dla dzieci, sprzedaż specjałów ze świniobicia

GL-581

Zapraszamy polskich kandydatów w wyborach wojewódzkich

Rada Przedstawicieli Kongresu Polaków w RC zaprasza polskich kandydatów w wyborach wojewódzkich 2012 na spotkanie z przedstawicielami organizacji polskich i pełnomocników gminnych, które odbędzie się dnia 20. 9. 2012 o godzinie 16.00 w siedzibie Kongresu Polaków w Czeskim Cieszynie, ul. Komeńskiego 4.

W programie prezentacja poszczególnych kandydatów i programów wyborczych partii politycznych, z ramienia których startują.

KRÓTKO

ZNIKNĘŁY PO LATACH

SUCHA GÓRNA (dc) – W gminie od kilku lat wisiały polskie tablice wjazdowe i wyjazdowe. Ostatnio w dwóch miejscach – na wjeździe od Hawierzowa i Karwiny – zniknęły, prawdopodobnie zostały skradzione. Polscy członkowie gminnej komisji ds. mniejszości narodowych chcą wystosować do Rady Gminy wniosek o wykonanie nowych. Komisja będzie zasiadała w przyszłym tygodniu.

* * *

ZA KIEROWNICĄ NASTOLATEK?

HAWIERZÓW (dc) – Dwaj chłopcy odnieśli ciężkie obrażenia w nocnym wypadku samochodu škoda octavia w Suchej Dolnej, przy skrzyżowaniu ulic Orłowskiej i Wodnej. Samochód, jadący wysoką prędkością, wpadł w poślizg i przewrócił się na dach. Policja stwierdziła, że prawdopodobnie kierował nim 17-latek. W ciężkim stanie został przewieziony do Szpitala Akademickiego w Ostrawie. Jego 15-letniego kolegę skierowano do szpitala w Hawierzowie. Policja prowadzi dochodzenie, czy nastolatek usiadł za kierownicą za zgodą właściciela wozu. Istnieje też ewentualność, że faktycznie kierował pojazdem ktoś inny. – Na miejscu zabezpieczyliśmy ślady, które dadzą odpowiedź na pytanie, kto faktycznie siedział w chwili wypadku za kierownicą – powiedziała rzeczniczka karwińskiej policji, Zlatuše Viačková.

LICZBA DNIA

1200

zł będzie wynosić od przyszłego roku becikowe w Polsce. Wg uchwały sejmu ma ono przysługiwać rodzinom o miesięcznych dochodach nieprzekraczających 1922 zł na osobę. **(sch)**

moim zdaniem

OD PEŁNEJ LEPSZA PÓŁPUSTA

BEATA SCHÖNWALD, *beata.schonwald@glosludu.cz*

Tydzień afery metylowej i wszystkie zasady podawania oraz spożywania trunków wzięły w łeb. Co jeszcze tydzień temu uważano za gest lekceważenia gościa i skąpstwo gospodarza, dziś traktowane jest jako przejaw wielkoduszności i szacunku. Co jeszcze kilka dni temu było złotą regułą, dziś można określić jako nierozsądny hazard z życiem. Bujam? Wcale nie. Mam na to co najmniej dwa przykłady.

Przykład pierwszy. Tę sytuację zna chyba większość z nas. Przychodzimy na imieniny, pan domu otwiera podręczny barek i z szerokim gestem ustawia na stole butelki różnej maści, w każdej zaledwie trochę trunku na dnie, i z rozbrajającym uśmiechem pyta: – Czego się napijecie? Wskazujemy butelkę, która rokuje nadzieję, że dla każdego wystarczy chociaż po kieliszku, a w duchu myślimy: – Sknera! Szkoda mu dla nas otworzyć nową butelkę. Co to, resztki mamy dopijać?

Tak było jeszcze tydzień temu, ale teraz jest inaczej, choć sytuacja jest ta sama, imieniny w tym samym domu i te same butelki różnej maści. – Może jednak się napijecie? – pyta pan domu uprzejmie. Jestem autentycznie wzruszona na samą myśl, że gospodarz – niczym biblijna wdowa przeznaczająca na dobry cel swój ostatni wdowi grosz – chce się z nami podzielić ostatnim łykiem sprawdzonego na własnej skórze, a więc bezpiecznego alkoholu. A także czuję ulgę, że nie postawiono przede mną flaszki przyniesionej prosto ze sklepu. Głupio by mi było zapytać: – A jakieś starsze niedopitki by się nie znalazły?

I obiecany przykład drugi. Dotyczy złotej zasady spożywania napojów wyskokowych, zawierającej się w jednym zdaniu: „Podstawa to nie mieszać". Co ma oznaczać, że jeśli chcemy się obudzić po zakrapianej imprezie bez bólu głowy, powinniśmy się wystrzegać przeplatania słodkiego trunku gorzkim, bezbarwnego kolorowym, niskoprocentowego wysokoprocentowym etc. Ostatnie wydarzenia w naszym kraju mówią jednak jasno. Im więcej, człowieku, będziesz mieszać, tym bardziej wyjdzie ci to na zdrowie. Jeżeli bowiem trafi ci się kieliszek z alkoholem metylowym, to zaraz wyratuje cię z opresji inny z nieskażonym alkoholem.

W niedzielę wybieram się na urodziny. Kupiłam porządną butelkę za porządne pieniądze z porządną etykietką i porządną akcyzą. W niedzielę wybieram się na urodziny i mam dylemat. Bo wcale nie jestem pewna, czy obowiązujący obecnie savoir vivre nie zabrania obdarowywania zamkniętymi butelkami. Może powinnam ją trzy dni wcześniej otworzyć, rąbnąć porządnego kielicha, a jubilata zapewnić, że jest OK, bo przecież sama osobiście próbowałam?

Golf również dla biednych?

Kiedy w Karwinie zaczęto budować pole golfowe, mieszkańcy miasta mówili, że to „panowie" budują je dla siebie. Pole od kilku miesięcy działa, a w weekendy widać tam głównie samochody drogich marek.

Kierownictwo resortu golfowego w Lipinach od początku jednak przekonuje, że kompleks ma służyć nie tylko bogatym, ale i „zwykłym" mieszkańcom. W ostatni poniedziałek otwarto tam szkółkę golfową dla dzieci od 6 do 18 lat. Treningi będą się odbywały dwa razy w tygodniu. – Będziemy pracowali zarówno z dziećmi, które mają już jakieś doświadczenia z golfem, jak i z początkującymi. Warunki finansowe będą nadzwyczaj korzystne – obiecywał menedżer pola golfowego, Libor Buchta, mówiąc o wpisowym na sezon w wysokości 990 koron, które obejmuje również wypożyczanie sprzętu. Aż tak tanio jednak nie będzie. Za instruktora trzeba płacić dodatkowych 600 koron na miesiąc, za zawodowego trenera – tysiąc. **(dc)**

Fot. ARC

Widok na karwiński resort golfowy w Lipinach.

Rondo w budowie

Kierowcy korzystający ze skrzyżowania w Trzanowicach wreszcie doczekają się ronda. W tym tygodniu ruszyły prace budowlane, w wyniku których niebezpieczne skrzyżowanie zamieni się w bardziej bezpieczne.

– Skrzyżowanie na czas robót nie zostanie wyłączone z ruchu. Ruch będą regulowały światła – poinformował nas wójt Trzanowic, Jan Tomiczek. Budowa ma się zakończyć jeszcze w tym roku. Inwestorem jest Wojewódzki Zarząd Dróg w Ostrawie, realizatorem spółka „Alpine".

Nowe rondo ułatwi życie zarówno kierowcom, jak i pieszym. Wzdłuż ronda będą prowadzić chodniki. W koszcie chodników będzie partycypować również gmina. Łącznie z nowym oświetleniem publicznym wyda na tel cel ok. 1,5 mln koron. **(sch)**

CYTAT DNIA

– Oszczędności w administracji publicznej powinny objąć wszystkie resorty. Znacząca redukcja mogłaby dotyczyć ministerstwa kultury, w przyszłości mogłoby zostać zlikwidowane ministerstwo ds. rozwoju regionalnego. Z 265 podlegających ministerstwom organizacji oszczędności nie będą dotyczyć tylko 117. U pozostałych przewidywana jest likwidacja, połączenie lub racjonalizacja działalności – powiedziała wicepremier Karolína Peake, która oczekuje na ten temat rozmów koalicyjnych oraz debaty na naradzie ministrów ekonomicznych. **(sch)**

Na zdrowie!

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Zapobiegają wyludnieniu

Dotknięta szkodami górniczymi Dąbrowa robi wszystko po to, żeby utrzymać we wsi swoich obecnych mieszkańców albo ściągnąć nowych. Po sprzedaży działek budowlanych w bardzo atrakcyjnych cenach przyszła kolej na budowę nowego domu mieszkalnego. – Dom będzie miał sześć tzw. mieszkań na start – cztery dwupokojowe z aneksem kuchennym oraz dwa jednopokojowe. Większe mieszkania głównie wykorzystają młode rodziny, mniejsze będą odpowiednie dla emerytów – wyjaśnia wójt Květuše Szyroká.

Gmina buduje dom wyłącznie z własnych środków. W tegorocznym budżecie przeznaczyła na ten cel ok. 7,5 mln koron. – Będą to typowe mieszkania czynszowe. Lokatorzy nie będą wnosili żadnego wkładu początkowego, będą tylko płacić miesięczny czynsz – zaznaczyła Szyroká. Dom ma stanąć do końca br. roku, a na początku przyszłego będą mogli zacząć się do niego wprowadzać pierwsi lokatorzy. **(sch)**

Fot. BEATA SCHÖNWALD

Nowy dom w Dąbrowej buduje się przy głównej alei, w pobliżu szkoły.

U amerykańskiej mamy

Iwona Kożusznik powinna w tym roku rozpocząć naukę w trzeciej klasie Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie. Zamiast tego jest w klasie drugiej. W ub. roku szkolnym nie było jej w macierzystej szkole, mieszkała i uczyła się w amerykańskim Michigan.

Co trzeba było zrobić, by wyjechać na rok do szkoły w USA?

W podobnym programie brała już udział moja starsza siostra, więc wiedzieliśmy, o co chodzi. Z rodzicami wypełniliśmy zgłoszenie. Kwota, którą trzeba zapłacić za udział, jest wysoka, ale uważam, że realna. By wyjechać do USA, musiałam zrobić test z języka angielskiego. Pojechałam do stanu Michigan, małego miasteczka New Lothrop. Uczyłam się w czwartej klasie szkoły średniej. Krajobraz w Michiganie jest nizinny, a poza tym podobny do naszego. Rodzina, w której mieszkałam, dwa razy zabrała mnie na kilkudniowy urlop – na Florydę, nad morze i do Północnej Karoliny, gdzie zwiedzaliśmy parki narodowe.

Fot. ARC

Iwona Kożusznik (z lewej) z koleżanką Courtney po ceremonii ukończenia szkoły.

Przyjechałaś do rodziny, której w ogóle nie znałaś, do nowego środowiska. Co było dla ciebie najbardziej inne?

Wszystko było inne, nawet okna i drzwi otwierały się inaczej. Ale moja rodzina była już trochę „zeuropeizowana", gościła już przede mną chyba z dziesięć zagranicznych studentów. Rodzice mieli troje dorosłych dzieci, jeden brat i siostra z rodziną mieszkali z nami. Początki były ciężkie, odczuwałam barierę językową. Od początku mi wpajano: „Musisz mówić, inaczej nie nauczysz się języka", a ja się wstydziłam, bo nie wszystkiego rozumiałam i nie mówiłam płynnie. Zaraz w pierwszym tygodniu po moim przyjeździe były urodziny mojej amerykańskiej mamy. To była duża impreza, zjechało na nią ok. 80 ludzi, wszyscy byli mili. I tak zaczęłam się ośmielać.

Mówisz o mamie, bracie, siostrze... Jak się zwracałaś do członków rodziny?

Zaraz na początku ich spytałam, jak się do nich zwracać. Powiedzieli, że najlepiej „mamo, tato", jak do własnej rodziny, bo wtedy wszyscy są sobie bardziej bliscy, nie ma barier.

A jak było w szkole?

Początki w szkole były bardzo trudne, pierwszy dzień był dla mnie katastrofalny. Nie wiedziałam, do której mam iść klasy, bo tam jest inny system. Wybiera się przedmioty i przechodzi z klasy do klasy, różne lekcje są więc w różnych grupach, co utrudnia nawiązanie bliższych stosunków z kolegami. Uczeń musi nazbierać pewną liczbę kredytów. Obowiązkowo miałam angielski i matematykę, resztę przedmiotów mogłam wybierać.

Czy nauczyciele traktowali cię, przynajmniej z początku, bardziej ulgowo?

Nie bardzo, od początku musiałam pisać sprawdziany. Mogłam używać słownika, ale to nie bardzo się sprawdzało, bo w czasie lekcji nie nadążałam szukać słów. Pierwsze oceny nie były zbyt dobre, ale potem się poprawiłam i na świadectwie miałam A i B. Najgorszą oceną jest F. W szkole po lekcjach były kółka do wyboru, dużo uwagi poświęcało się sportowi. W pierwszym semestrze wybrałam bieg przełajowy, w drugim były biegi na tartanie, to były treningi trwające po dwie i pół godziny. Była też siatkówka i dla chłopców futbol amerykański. Byłam w klubie, który tworzył internetową kronikę szkolną. W następnym semestrze wybrałam czirliderki. Było bardzo fajnie, kibicowałyśmy nie tylko naszej drużynie szkolnej, ale też jeździłyśmy na różne konkursy czirliderek z całego Michiganu.

Czy cieszyłaś się na powrót do domu?

Cieszyłam, ale odjazd z Ameryki był dla mnie bardzo trudny, trudniejszy niż wyjazd z domu do Stanów. Wiedziałam, że już tam nie wrócę, a jeżeli tak, to nie będzie to już „moja" rodzina.

Co ci dał ten rok w Stanach?

Przed wyjazdem wydawało mi się, że różne przykre rzeczy, które spotykają mnie tutaj, są naprawdę okropne, ale tam musiałam przezwyciężać trudniejsze rzeczy – przyzwyczaić się do innego języka, innej kultury i mentalności. Teraz tu wszystko wydaje mi się łatwiejsze. Myślę, że jestem bardziej pewna siebie, otwarta dla ludzi.

DANUTA CHLUP

Wakacje w Kamerunie, studia w Anglii

W opublikowanym kilka dni temu międzynarodowym rankingu uczelni na najwyższym szczeblu uplasował się Massachussetts Instytute of Technology z Bostonu, drugie miejsce zajął angielski Cambridge, trzecie – Uniwersytet Harvarda. Na uczelni, która sięgnęła po srebro, za kilka dni rozpocznie studia Dorota Molin z Czeskiego Cieszyna.

Nazwisko tegorocznej absolwentki Gimnazjum Polskiego nieraz pojawiało się wśród laureatów różnych konkursów, zwłaszcza językowych. Egzamin maturalny zdała na same jedynki, pomimo że z języka czeskiego i angielskiego wybrała wyższy poziom matury. Musiała zdać na same jedynki, jeżeli chciała studiować na wymarzonej prestiżowej uczelni. Prócz tego w Pradze musiała się uporać z międzynarodowym egzaminem z języka angielskiego.

Zapytałam Dorotę, czy trudno się dostać do Cambridge. – Najtrudniejsze jest to, że ludzie zazwyczaj myślą, że to nieosiągalne, nikt więc nie próbuje. Ale ten cel nie jest aż tak poza zasięgiem. Tam nie sprawdza się, ile faktów i dat człowiek nosi w głosie, ale liczy się jego motywacja, to, że w wolnym czasie poświęca się temu, co chce studiować – odpowiedziała z uśmiechem. Do Cambridge pojechała nie na egzamin, lecz na rozmowy. Podobno prowadzone były na luzie. Inna sprawa, że studia w Anglii są kwestią kosztowną. Ale Dorocie przyznano stypendium, z którego – jak mówi – będzie w stanie pokryć większą część kosztów.

W czasie wakacji cieszynianka odbyła inną ciekawą podróż. Była w środkowoafrykańskim Kamerunie. Ten wyjazd miał związek z wybranym przez nią kierunkiem studiów, którym jest język hebrajski i językoznawstwo ogólne. W Kamerunie jest w użyciu blisko 300 języków lokalnych, lecz wiele z nich nie ma dotąd formy pisemnej, co m.in. uniemożliwia edukację dzieci w ich języku ojczystym. Dlatego jednym z zadań Letniego Instytutu Lingwistyki, w którego działaniach Dorota uczestniczyła, jest opracowanie alfabetu i zasad ortografii takich języków. – W Kamerunie są dwa języki urzędowe: francuski i angielski. W nich odbywa się nauka w szkole, lecz dzieci ze wsi ich nie znają. To absurdalne, że po skończeniu pięcioletniej szkoły podstawowej nie umieją czasem pisać ani czytać. W niektórych miejscach zaczyna się już nauczać w językach lokalnych (pod warunkiem, że jest opracowana ich pisownia) i okazuje się, że ci uczniowie osiągają później lepsze wyniki również w francuskim i angielskim – opowiadała Dorota Molin podczas poniedziałkowej prelekcji z cyklu „Podróże bliskie i dalekie" w Bibliotece Miejskiej w Czeskim Cieszynie. Instytut Lingwistyki tłumaczy również Biblię na różne języki etniczne. – Biblia jest nieraz pierwszym większym dziełem opublikowanym w danym języku, bywa wykorzystywana w szkole do nauki języka – wyjaśniła.

Prócz zajęć językoznawczych studentka miała okazję przez półtora miesiąca przyglądać się życiu Kameruńczyków, poznawać fascynującą przyrodę. Kamerun dzieli się aż na pięć stref geograficznych i klimatycznych – o ile więc na południu kraju można podziwiać bujną zieleń, na suchej i gorącej północy krajobraz nabiera kolorów żółto–brązowych.

Fot. ARC

Dorota Molin w towarzystwie miejscowej dziewczyny na targu w Kamerunie.

Dorota mieszkała w białej rodzinie amerykańskiej. Amerykanów i Europejczyków jest w Kamerunie stosunkowo dużo. – Moja rodzina miała pokojówki – Murzynki. Najpierw mnie to nawet oburzyło, pomyślałam sobie: „Znów ten schemat – biały i „pod nim" czarny! Ale potem dowiedziałam się, że jest tam ogromne bezrobocie i miejscowi są wdzięczni za jakąkolwiek pracę. Z drugiej strony biali potrzebują pomocy, bo niełatwo żyć w tamtych warunkach. Służba otrzymuje solidną zapłatę i korzyści są obopólne. Miejscowi mają w sobie pewną uniżoność, jeszcze z czasów kolonialnych. Zawsze są skorzy do pomocy, spełniania naszych życzeń, przywiązują wagę do hierarchii – relacjonowała dziewczyna.

Ważnym wydarzeniem i atrakcją jest targ. Na targowisku można kupić dosłownie wszystko, a dni targowe są równocześnie okazją do spotkań towarzyskich. Ale w Kamerunie można też spotkać sklepy czy restauracje zachodniego pokroju, gdzie sprzedawany jest towar europejski. Dorota Molin odkryła w jednym z takich sklepów chrupki śniadaniowe ze słowackimi napisami oraz żarówki marki Tesla. – Co ciekawe, zauważyłam, że jeżeli sklep lub restauracja mają zachodni charakter, to przez okrągły rok stoi tam choinka bożonarodzeniowa lub wiszą lampki świąteczne, sprzedawane są kartki z motywami stajenki. Nikt mi tego nie potwierdził, ale stworzyłam sobie taką teorię, że dla Afrykańczyków Boże Narodzenie jest po prostu symbolem świata zachodniego – opowiadała Dorota Molin.

DANUTA CHLUP

»Comenius« i spółka

»Nauka przez całe życie« – to program Unii Europejskiej, w skład którego wchodzą programy „Erasmus", „Leonardo da Vinci", „Comenius" i „Grundtvig". Placówki z naszego terenu nie zostają w tyle. Od sierpnia w dwuletnim programie w dziedzinie edukacji i doskonalenia zawodowego biorą udział: Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego, organizacja pozarządowa Całe Czechy Czytają Dzieciom, PSP im. Henryka Sienkiewicza w Jabłonkowie, PSP Wędrynia oraz Polskie Gimnazjum.

Koordynatorem programów edukacyjnych UE są Narodowe Agencje. – Wnioski o dofinansowanie składane są przez każdą uczestniczącą organizację do Narodowej Agencji w swoim kraju, te dokonują selekcji wniosków i monitorują przebieg oraz rozliczenie projektu. Trzeba przyznać, że liczba szkół ubiegających się o grant wzrasta, co jest oczywiście bardzo pozytywne – oceniła Marta Kmeť, dyrektor Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego, które otrzymało dofinansowanie w ramach programu „Grundtvig". Program ten dotyczy niezawodowej edukacji osób dorosłych i wspiera współpracę na poziomie europejskim w tym obszarze. – Nasz projekt pt. „Zbieracze opowieści" ma na celu promocję fenomenu opowiadań. Europa Zachodnia kładzie obecnie nacisk na tzw. festiwale opowiadania, którymi zajmują się fachowcy. My zaproponowaliśmy współpracę emerytowanym nauczycielom, którzy są skarbnicą ciekawych opowieści. Ich opowiadania, przygody i historie warto przybliżyć młodym ludziom, którzy seniorom pomogą z kolei z obsługiwaniem nowoczesnych technologii – powiedziała Marta Kmeť. Do każdego opowiadania powstanie bowiem materiał obrazowy, prezentacja. Efektem projektu, w którym bierze udział także Norwegia, Polska, Irlandia, Francja, Włochy i Walia, będzie międzynarodowa publikacja opowiadań. Trzeba jednak podkreślić, iż dojdzie przede wszystkim do wymiany doświadczeń i wspólnej realizacji wytyczonych zadań partnerów, którzy spotkają się w poszczególnych krajach Europy.

WOLONTARIAT GÓRĄ

Dofinansowanie w ramach programu „Grundtvig" otrzymała również organizacja pozarządowa „Całe Czechy Czytają Dzieciom". – W tym projekcie partnerskim bierzemy udział po raz pierwszy. Wraz z siedmioma partnerami, którymi są w większości organizacje pozarządowe, stworzyliśmy grupę zajmującą się wolontariatem. Zależy nam na profesjonalizacji i twórczym podejściu do tego typu działania społecznego. Wolontariat europejski nieustannie się rozwija, stawia na zdobywanie kompetencji i umiejętności – powiedziała Ewa Katrušák, dyrektor organizacji „Całe Czechy Czytają Dzieciom", która jest z dużej części oparta na wolontariacie. W różnych miejscach Republiki Czeskiej działa ponad 60 koordynatorów, którzy realizują idee organizacji na przykład poprzez czytanie w szkołach czy szpitalach. – Dzięki tym właśnie ludziom dobrej woli, którzy poświęcają swój wolny czas, organizowane są również imprezy dla dzieci czy wykłady i konferencje dla dorosłych. Dlatego właśnie zdecydowaliśmy się na tego typu projekt, w ramach którego prowadzone będą szkolenia i warsztaty dla osób, które będą w przyszłości szkolić kolejnych wolontariuszy – dodała Ewa Katrušák. Pierwsze wspólne spotkanie partnerów odbędzie się na Węgrzech, w kraju koordynatora projektu, którym jest muzeum w Budapeszcie. Najlepsze praktyki oraz doświadczenia fachowców przekazywane będą nie tylko bezpośrednio w poszczególnych krajach, ale także za pośrednictwem wspólnej strony internetowej. Podsumowaniem całego projektu będzie wydanie poradnika, który stanie się przewodnikiem kładącym nacisk na praktyczne umiejętności wolontariusza.

ZAOSZCZĘDŹ ENERGIĘ

Z programu „Nauka przez całe życie" korzystają także placówki szkolne. Te z kolei otrzymały dofinansowanie w ramach programu „Comenius", który skierowany jest do osób i instytucji zaangażowanych w edukację od przedszkoli po szkołę średnią. Wędryńska podstawówka otrzymała dofinansowanie na projekt pt. „Pomyśl o swojej przyszłości i oszczędzaj energię", w którym biorą udział także szkoły z Polski, Turcji, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Węgier, Włoch i Niemiec. – Tematyka projektu dotyczy m.in. jakości i ochrony wody, oszczędzania energii i alternatywnych źródeł energii, szczegóły zostaną jednak ustalone dopiero na pierwszym spotkaniu w Polsce. Część zadań wykonywać będzie cała szkoła w ramach takich przedmiotów jak: język angielski, fizyka, chemia, biologia, informatyka itd. Współpracę pomiędzy naszą szkołą a szkołami partnerskimi będzie można na bieżąco sprawdzić na stronie internetowej, na której pojawiać się będą efekty naszej pracy – powiedziała koordynator projektu PSP w Wędryni, Irena Rajska. Prowadzone będą na przykład warsztaty, zajęcia na świeżym powietrzu, wędrówki w przyrodzie. Powstaną również dwie elektroniczne gazetki projektowe, wielojęzyczny słowniczek ryb, jak również film o projekcie. Przy realizacji nowego projektu wędryńska podstawówka z pewnością wykorzysta doświadczenia nabyte podczas innego projektu „eTwinnig", polegającym na współpracy za pośrednictwem mediów elektronicznych.

RÓŻNICE POKOLENIOWE

Polska Szkoła im. H. Sienkiewicza w Jabłonkowie bierze udział w programie „Comenius" drugi raz z rzędu. Po zakończeniu projektu dotyczącego ekologii szkoła rozpoczęła projekt pt. „Różnice pokoleniowe". – Fakt, że znów otrzymaliśmy dofinansowanie na projekt partnerski, cieszy nas bardzo. Jest to świetne doświadczenie zarówno dla dzieci, jak i dla nauczycieli – oceniła dyrektor jabłonkowskiej podstawówki, Urszula Czudek, która była również koordynatorem pierwszego projektu. Nowym projektem kieruje z kolei Urszula Szturc. – Inicjatywa obejmuje cztery tematy: taniec, muzykę, zabawę i wakacje. Chodzi nam przede wszystkim o porównanie tych form aktywności na przestrzeni lat. Jak na przykład bawią się dzieci obecnie, a w jaki sposób bawili się ich dziadkowie – powiedziała Urszula Szturc.

Dzieci podzielone zostaną na grupy według poziomu znajomości języka angielskiego. Te mniej zaawansowane tworzyć będą różne plakaty czy zdjęcia, bardziej zaawansowane przygotują prezentacje. – Projekty tego typu są dla dzieci ogromną motywacją do uczenia się języka angielskiego. Wystarczyło, że przyjechała do nas grupa z Turcji, a dzieci uświadomiły sobie, że bez języka angielskiego nie potrafią się nawzajem dogadać – dodała koordynator nowego projektu. Jabłonkowska podstawówka planuje wyjechać do wszystkich szkół partnerskich (Polska, Włochy, Turcja, Dania i Norwegia). Gospodarzem jednego ze spotkań będzie w styczniu, dzieci mieszkać będą znów prawdopodobnie w jabłonkowskich rodzinach, które były w minionym projekcie bardzo otwarte i serdeczne.

NAJPIERW TURCJA

Z pozytywnej decyzji Agencji Narodowej cieszą się także nauczyciele i uczniowie Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Ostatni projekt (o podobnym charakterze) realizowało gimnazjum przed dziesięcioma laty. Do realizacji projektu została wybrana konkretna klasa, mianowicie 2A. – Z racji tego, że projekt trwa dwa lata, wybraliśmy klasę drugą, której wychowawcą jest nauczyciel języka angielskiego. Nie chcieliśmy też, by projekt prowadzony był w klasie maturalnej. Chcemy, by w ramach projektu wyjechała za granicę cała klasa. Oczywiście nie wszyscy w jednym terminie – powiedziała koordynator projektu, Agata Klus. Podczas poszczególnych zjazdów reprezentanci zaprzyjaźnionych szkół prezentować będą m.in. historię, muzykę, architekturę czy kuchnię danego regionu. Wszystkie prezentacje prowadzone będą oczywiście w języku angielskim. – Uczniowie będą zazwyczaj mieszkać w domach uczniów szkół partnerskich, języka angielskiego używać będą również nieformalnie. Wystąpienia i prezentacje multimedialne wymagać będą z całą pewnością przygotowania i poświęcenia. Uważam jednak, że warto zdobyć takie doświadczenie – dodaje koordynator. Najbliższy wyjazd grupy z gimnazjum odbędzie się już w październiku. Miejscem docelowym będzie Turcja. Grupę ok. 50 osób będzie z kolei gimnazjum gościć w lutym, kiedy tematem będzie muzyka i taniec. Oprócz pracy opartej na bezpośredniej współpracy prowadzone będą działania indywidualne. Powstanie m.in. płyta CD z twórczością uczniów.

MAGDALENA ĆMIEL

Fot. FRANTIŠEK SZYMCZYSKO

Do projektów włączy się też klasa 2 A Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie.

Pioseczna – wieś »z widokami«

Jak można przeczytać w internetowej Wikipedii, Pioseczna usytuowana jest na wschód od Jabłonkowa. – Na prawym brzegu potoku Kotelnica, na stokach wznoszących się ku Gróniczkowi – uściślają autorzy hasła. – Wieś zasiedlona została prawdopodobnie już w 1446 roku. Wzmiankowana była w w książęcym urbarzu z 1577 r. wraz z Mostami i Gródkiem. Była częścią Jabłonkowa. 3 czerwca 2000 r. w Piosecznej odbyło się referendum w sprawie statutu miejscowości, w wyniku którego od 1 stycznia 2001 r. stała się ona samodzielną jednostką administracyjną, liczącą 804 mieszkańców, z czego 215 (26,7 proc.) to Polacy – dodają internauci.

Od tego czasu sporo się zmieniło. Liczba mieszkańców Piosecznej wzrosła do 901 mieszkańców. Polaków zaś jest mniej: ich liczba obniżyła się z 215 do 169.

Fot. JACEK SIKORA

Naturalne centrum Piosecznej to mały „ryneczek" z budynkami szkoły, już tylko czeskiej, sklepu i gospody gminnej.

TU MOŻNA PODZIWIAĆ GŁÓWNIE KRAJOBRAZY

Przez wiele lat, aż do 2000 roku, dziś samodzielna wioska wchodziła w skład tzw. Wielkiego Jabłonkowa. Odzyskała niezależność dopiero 1 stycznia 2001 roku. – Obchodziliśmy zatem przed rokiem 10-lecie samodzielności – mówi wójt David Ćmiel. – A ludzie chwalą to sobie. We wsi, o której władze Jabłonkowa czasami poniekąd zapominały, udało nam się odnowić drogi, zainwestować w odnowę budynku szkoły i przedszkola. Teraz zaś szykujemy się do remontu Domu Kultury – podkreśla.

Wójt Ćmiel jest też obecnie szefem Stowarzyszenia Gmin Regionu Jabłonkowskiego. Dzięki jego projektom można ściągnąć do wsi pieniądze. – Chodzi głównie o projekty związane z rozwojem turystyki. Ale nasza gmina z tego nie za bardzo korzysta. Mamy tu wprawdzie wspaniałe pejzaże, ale nie zamierzamy aż tak inwestować w turystykę. Jesteśmy zbyt małą wioską. Mamy tu tylko dwa małe pensjonaty z możliwością noclegu. Nie ma też atrakcji turystycznych. Dlatego też skupiamy się głównie na budowie obiektów, które mogą służyć zwłaszcza pioseczanom (ale też, oczywiście turystom). Poza tym buduje się u nas wiele nowych domów rodzinnych. To nasz priorytet – mówi Ćmiel

Nowym mieszkańcom Piosecznej, których starają się przyciągnąć władze wioski, mają służyć nie tylko nowe obiekty sportowo-wypoczynkowe, ale też odnowiony Dom Kultury. Ten ma nadal służyć m.in. dla imprez działającego Miejscowego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego lub innych organizacji, głównie strażaków, emerytów lub myśliwców. Ale powstanie też nowy, mniejszy obiekt – ośrodek sportowo-wypoczynkowy, o sto metrów poniżej centrum. Ten, znajdujący się w tej chwili w fazie przygotowań, ma służyć też miejscowym stowarzyszeniom obywatelskim. Rada Gminy zamierza też wybudować swoją nową siedzibę, tuż przy starym Domu Kultury.

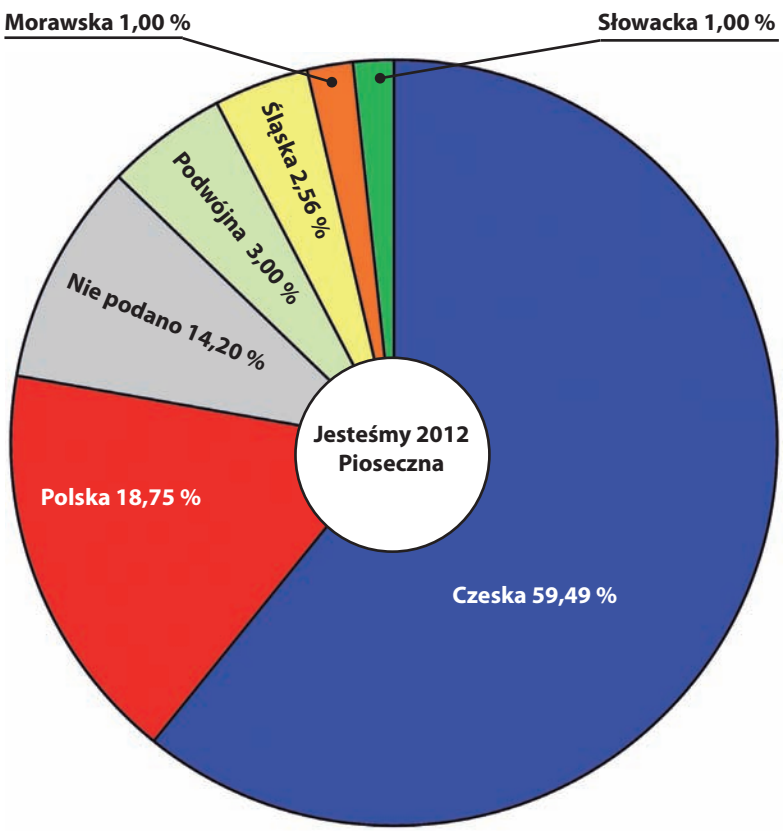

SZKOŁA JUŻ TYLKO CZESKA

Szkołę wybudowano tu w 1873 roku. Na pewno była polska, tak samo jak wieś. Dziś już jednak w gminie działa tylko czeska małoklasówka, pod jej dyrekcją zaś czeskie przedszkole. – Polskie przedszkole, jako oddział czeskiego, działało do roku 2007, jego ostatnią kierowniczką była Alicja Jachnicka. A zamknięto je głównie dlatego, że w ostatnim okresie uczęszczała do niego zaledwie szóstka dzieci. Dziś mali polscy pioseczanie uczęszczają, tak jak ich starsze rodzeństwo, do placówek w Jabłonkowie – wyjaśnia Ćmiel.

Dodaje jednak od razu, że wspólnie z miejscowymi Polakami rozważają ponownie otwarcie polskiego oddziału. – Będziemy rozmawiać na ten temat z polskimi radnymi, głównie z prezesem MK PZKO, Bogdanem Cienciałą (oprócz tego jest członkiem Rady), a także z szefem Komisji ds. Mniejszości Narodowych, Karolem Kaletą – informuje wójt Ćmiel.

Dowiaduję się, że stosunki między czeską większością a polską mniejszością są bardzo dobre. W Urzędzie Gminy są polskie napisy, o innych, na przykład jeśli chodzi o tablice wjazdowe i wyjazdowe, na razie na posiedzeniach władz wioski nie rozmawiano.

POLSKOŚĆ TO GŁÓWNIE KOŁO PZKO

Przy stoliku przed gminną gospodą, tuż przy szkole, spotykam się z działaczami PZKO. Siada prezes Koła, Bogdan Cienciała, jego długoletni poprzednik: Józef Filipek, i do dziś aktywni działacze: Stanisław Byrtus i Józef Łysek, też bywali prezesi.

Pioseczańscy PZKO-wcy podkreślają, że ich najważniejszą inicjatywą jest przygotowanie swojego stoiska na Gorolski Święto. Znane jest ono głównie ze śląskiego „szpecyjołu": „bachor", czyli kiszek wieprzowych nadziewanych masą ziemniaczaną. – W tym roku przygotowaliśmy ich na aż 55 brytfannach. A kołaczy było aż 37 blach – mówi Józef Łysek.

Dowiaduję się, że Koło ma obecnie 104 członków. Ich liczba, o dziwo, wzrasta. – Kiedy zaczynałem prezesować przed sześciu laty, było nas zaledwie 75. O dziwo, dołączają głównie ludzie z rodzin mieszanych. Na walne zebrania przychodzi jednak zaledwie połowa członków, a takich aktywnych może być około trzydziestki – ubolewa prezes Cienciała.

Stwierdza, że praca PZKO polega głównie na uczestnictwie w Gorolskim Święcie, zorganizowaniu balu Koła. Są też zebrania, połączone z tradycyjną „gulaszówką" lub smażeniem jajecznicy, spotkaniem świątecznym. Bywają też wycieczki. PZKO-wcy spotykają się zaś w pomieszczeniach obecnego Domu Kultury.

Moi rozmówcy ubolewają, że nie ma już ani polskiej szkoły, ani przedszkola. Józef Filipek wspomina, że szkołę „zamykał" jego syn, Marian. – Te placówki łączyły wszystkich. Bez nich jest nam trudniej – dodaje Stanisław Byrtus.

Pytam o inicjatywę ponownego otwarcia polskiego oddziału przedszkola. – Jest kilka mam, które o to zabiegają. Nie mamy jednak lokali, czeskie przedszkole jest przepełnione. Bez wybudowania nowego lokalu, z pomocą na przykład władz województwa, nie mamy o czym marzyć – mówi Bogdan Cienciała.

Pytam, jak układają się kontakty z większością. – Kiedyś nie było najlepiej. Była tu taka zgraja wyrostków, którzy przychodzili na polskie imprezy, by się po prostu pobić lub nawet... napluć do butów rodziców, siedzących na zebraniu w szkole. Tak bywało. Na szczęście, to już minęło. Młodzi inaczej patrzą na sprawy narodowościowe. Dzięki Bogu, teraz jest na Piosecznej lepiej – podkreślają Stanisław Byrtus i Józef Filipek.

Ich kolega, Józef Łysek, pokazuje mi kronikę dokumentującą działalność polskiej szkoły i Koła. – Kiedyś grywaliśmy nawet przedstawienia, m.in. z uczniami szkoły rolniczej w Jabłonkowie – wspomina. – Dziś tego już nie ma, jest nas zbyt mało, zwłaszcza za mało jest młodych – mówi. – Ale pomimo wszystko robimy wszystko po to, żeby utrzymać nasz „stan posiadania". Będziemy działać dalej, żeby zachować na Piosecznej polskość – dodaje prezes Cienciała.

JACEK SIKORA

Fot. ARC

PZKO-wcy z Piosecznej grywali też przedstawienia. Na zdjęciu jednego z nich (od lewej): Józef Łysek z małżonką i ich czeski przyjaciel, Stanisław Karch.

GMINA PIOSECZNA

Liczba mieszkańców wg Spisu Powszechnego 2011: 901 (804 w 2001 roku). Skład narodowościowy podajemy na osobnym wykresie. Kategoria „narodowość podwójna" nie została na razie podzielona na poszczególne kombinacje narodowości.

OGNISKO POLSKOŚCI:
Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego: prezes Bogdan Cienciała, tel. 602 133 723

URZĄD GMINY:
wójt: David Ćmiel, tel. 725 146 249 **(kor)**

Nauczyciel nie tylko z Piosecznej

Jednym z nauczycieli, którzy uczyli dzieci z Piosecznej, był śląskocieszyński pisarz, Walenty Krząszcz (ur. 13 lutego 1886 w Górkach Wielkich, zm. 4 kwietnia 1959).

Ukończył niemieckie seminarium nauczycielskie w Cieszynie. Pracował w szkołach ludowych na terenie Śląska Cieszyńskiego, m.in. na Piosecznej, kierował placówkami oświatowymi w Kisielowie i Lesznej Górnej (1915-1922), a następnie do 1949 w Międzyrzeczu.

Początkowo tworzył w języku niemieckim. Po polsku zadebiutował powieścią „Z cieszyńsko-śląskiej wsi" w 1919 r. Napisał m.in. powieści „Szkoła na pustkowiu", „Janek", „Mamidło cieszyńskie", „Zdrajca powstańców" oraz autobiograficzne: „W złotym Cieszynie" i „Przed maturą". Treść wielu z nich była powiązana z regionem i poświęcona zwyczajom i problemom lokalnej codzienności.

Był autorem kilku sztuk scenicznych dla teatrów amatorskich (m.in. „Grynia, herszt zbójników", „Raubczycy spod Czantorii" i „Wesele cieszyńskie"). Napisał wiele nowel i gawęd drukowanych w prasie regionalnej.

„Gawędziarz spod Witalusza", jak go nazywano (od nazwy wzgórza w Górkach Wielkich), spoczywa na cmentarzu w rodzinnej wsi. **(kor)**

GWIAZDĄ »POSIADU« O STROJU GÓRALSKIM NA POGRANICZU BYŁA MAŁGORZATA

»Łoblykali« górolki: łod

Na scenie stoi piękna góralska dziewczyna. Bosa, w samej tylko bieliźnie, czyli góralskiej obcisłej płóciennej, zwanej ciasnochą. Małgorzata Kiereś, jedna z największych znawczyń góralskiego stroju, za chwilę „łoblecze" ją w różne fartuszki, a także zaczepi. – Bo swój strój trzeba znać, trzeba wiedzieć, jak go „łoblykać" – podkreśla szefowa Muzeum Beskidzkiego w Wiśle.

Gospodarzem spotkania był prezes mosteckiego Koła PZKO, Andrzej Niedoba.

Zaproszenie z Mostów koło Jabłonkowa dotarło do redakcji przed tygodniem. Prezes tamtejszego Miejscowego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, Andrzej Niedoba, zapowiadał, że wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Cieszynie mosteczanie organizują ponadgraniczny projekt „Lato spotkań z kulturą i tradycją Górali Śląskich na pograniczu polsko-czeskim – LATO 2012".

Marta Matuszna z kapeli „Wałasi" z Istebnej.

– Ukożymy wóm, jako sie łoblyko górolkym. Na naszich pieknych dziywczyntach wóm to ukoże dyrektorka muzeum we Wiśle, pani Małgorzata Kiereś. Je z Istebnego i wiy, ło czim wykłodo. Ukoże wszecko dokumyntnie: łod kopytek aż po szatkym. Ku tymu bedzie grać nejlepszo beskidzko kapela: „Wałasi" z Istebnego. Coby wóm sie nie dłóżiło, bedymy was czynstować łowczimi syrami, bryndzóm, kozim syrym, napijecie sie żincice. To wczecko za darmo, starczi prziść, zbytek je na nas – zapraszał Niedoba, założyciel zespołu „Górole" lub inicjator Bali Gorolskich. Nie można było nie przyjechać.

TAKIEGO ZAPROSZENIA SIĘ NIE ODRZUCA

Kiedy weszliśmy do sali mosteckiego Domu PZKO, zwanego „Kasowym", zapytaliśmy od razu o prezesa Niedobę. – Siedzi na dole, w „Kasa Barze", z gośćmi z Polski – informował Jan Kufa z Gróniczka, jeden z organizatorów spotkania. Schodzimy na dół. Jest Andrzej, a także, jak się wkrótce okazuje, dwójka współorganizatorów projektu: starosta cieszyński, Jerzy Nogowczyk, oraz naczelnik Wydział Rozwoju i Funduszy Europejskich Starostwa, Jacek Michałek.

Dosiedliśmy się z kawą do starosty Nogowczyka. – Imprez w ramach tego projektu miało być sześć. Trzy już odbyły się w Wiśle, trzy będą miały miejsce w Mostach – mówi starosta cieszyński. – Hasłem przewodnim naszego projektu jest kultura górali śląskich na pograniczu. Bo też trzeba sobie uświadomić, że ta kultura góralska, o czym pisał już przecież Jan Kubisz z Końskiej, a później „Stary Nauczyciel" w Gnojniku i twórca hymnu „Płyniesz Olzo", jest nasza wspólna – podkreśla Nogowczyk.

Zdaniem starosty, części Ślązaków Cieszyńskich folklor już się poniekąd „opatrzył". – Ale podczas spotkań organizowanych w ramach obecnego projektu nasze tradycje mogą być bardzo atrakcyjne nie tylko dla mieszkańców regionu, ale też turystów. Świadczy o tym chociażby to, że projekt został dofinansowany przez Unię Europejską. Po prostu warto jest wspierać tak unikalne wartości, jakimi są chociażby kultura góralska z obu brzegów Olzy – stwierdził starosta Powiatu Cieszyńskiego. Zapowiada, że w ramach wspólnego ponadgranicznego projektu będą jeszcze co najmniej dwie bardzo ważne imprezy. – Ale o tym niech mówi nasz przyjaciel, prezes Andrzej Niedoba – dodał starosta Nogowczyk.

Dosiadłem się do prezesa mosteckich PZKO-wców. – Te imprezy po naszej stronie mają trochę inny charakter, niż te w Polsce – dodał. – Te w Wiśle były plenerowe, przychodziło na nie sporo ludzi. U nas, w sali Domu PZKO będą one musiały mieć bardziej kameralny, koncertowo-prelekcyjny charakter. I pod tym kątem będziemy je organizować. Ale uważam, że uda nam się ściągnąć do Mostów wielu ludzi, miłośników folkloru z całego Zaolzia. No i z Polski, bo na przyjaciół z zagranicy też liczymy.

»WAŁASI« OD BAŁKANÓW AŻ PO BESKIDY

Niedoba miał rację. Sala pękała w szwach. Na krzesłach zasiadło ponad 200 ludzi. Widziałem nie tylko przyjaciół z Zaolzia, ale też wielu z Polski. Byli Piotr Kohut i Józef Michałek z Oddziału Górali Śląskich Związku Podhalan, wielu muzykantów, członków zespołów regionalnych. I to w strojach! A stroje ubrali przede wszystkim koledzy z kapeli „Wałasi", która, pod kierownictwem Zbyszka Wałacha z Istebnej zatroszczyła się o duchową stronę spotkania.

Prezes Koła wspominał, że imprezę otwierali muzykanci z kapel „Oldrzychowice" i „Polynica", ale teraz będzie na pewno uczta muzyczna. „Wałasi" z Istebnej ją otworzyli. Grali nie tylko pieśni z Beskidu Śląskiego, ale z całego Łuku Karpackiego: od Macedonii aż po Ostry. Fajna Marta Matuszna. Jej wykonanie znanego z Mostów utworu „Hej gróniczku, gróniczku" to po prostu bomba. Leciały też inne pieśni z repertuaru kapeli, która grywała z Józkiem Skrzekiem z SBB.

Skorzystałem z okazji. Zaglądam do baru. Małgosia Kiereś, a zwłaszcza piękne dziewczyny. – Z Mostami jestem związana od 1980 roku, czyli trzydzieści lat mojej pracy zawodowej – podkreślała Kiereś. – To były nie tylko Bale Gorolskie, ale też sesje naukowe lub inne tego rodzaju wydarzenia. Uważam, że dzisiejsze spotkanie ma na celu zasianie ziarenka, które spowoduje, że w naszym globalnym, kosmopolitycznym świecie, kiedy chcemy się prezentować „w znaku naszej ziemi", w naszym „łoblecczyniu", to żeby to robić w sposób jak najbardziej godny. Jeśli już mam ubierać strój, to należy to robić ładnie, dostojnie. Przybrać strój wyprasowany, czysty. Bo on świadczy o tym, kto go ubiera, świadczy też o naszej ziemi. Jest niepowtarzalnym znakiem, zawsze wiemy, skąd jesteśmy. Czy jest to czarny, czy czerwony bruclik – dowiedziałem się.

– Ciasnocha miała jedno ramiączko – podkreśla Małgorzata Kiereś.

– A chciałam zwrócić dzisiaj uwagę na to, jak od bielizny, której dzisiaj w ogóle się nie pokazuje, należy ubierać strój góralskiej dziewczyny. Bo o tym dzisiaj nikt nie pamięta – mówiła Małgorzata Kiereś. Pokazuje kilka dziewczyn w samej góralskiej bieliźnie. – A warto przecież założyć tę ciasnochę, halkę. Bo to przyciąga wzrok zwłaszcza facetów – śmiała się pani Małgosia. Dziękuje też żonie, córkom, i kuzynkom Andrzeja Niedoby, które zgodziły się na tę czwartkową prezentację. I na to, że wyjdą na scenę w samej bieliźnie, boso...

A MÓWIĄ LUDZIE ...KOSTIUM

– Jak tu mówić o stroju, jak to je nasze „łoblykani" – powiedziała, otwierając spotkanie, Małgorzata Kiereś. Jej koleżanki z Mostów roznoszą w tym czasie po sali wspaniałe serki: na kawałkach chleba rozsmarowana jest bryndza, a także twaróg. Są też małe oscypki, jest bundz. Ale szefowa wiślańskiego Muzeum interesuje się głównie dziewczynami z Mostów.

– To je nasze łoblykani – powtarzała pani Małgosia. – A najbardziej mnie boli, jak ktosi powiy w moim muzeum, żebym im coś powiedziała o tym „kostiumie" w gablocie. To bierym zawsze kilka kropek na serce – śmiała się Małgorzata Kiereś.

KIEREŚ Z WIŚLAŃSKIEGO MUZEUM I JEJ MOSTECKIE »GOROL GIRLS«

ciasnochy po czepiec

Potem już zaprosiła swoje „dziywczóntka" na scenę. A że były tylko w ciasnochach, czyli w góralskiej bieliźnie, zachwyciły głównie męską część sali. – Przepraszóm chłopów, że ty babki sóm taki chude – śmiała się Małgosia Kiereś. – Bo kiejsi jak baba na góraliji miała być dobróm gaździnóm, miała być „szyrokigo zadku". Jak miała na czym siedzieć i czym łoddychać, to byli tako prawo ciotka – opowiadała etnograf z Wisły.

Dodała, że góralki zawsze chodziły bez majtek. – Tylko w stroju cieszyńskim nosiły babki czasami tzw. „rozsypoły" – prezentowała Kiereś na jednej z dziewczyn. Pokazywała też, jak zaplatano w Beskidach dziewczynom warkocze, jak zaczepiano dziewczyny po ślubie (pięć chyba sposobów). A miłośnicy folkloru z całego Zaolzia i polskiej części Śląska Cieszyńskiego przede wszystkim mogli się dowiedzieć, jakie to, i w jaki sposób, przywdziewały swoje różne fartuszki mieszkanki podgórskiej części naszego regionu.

Takich modelek mógłby nam pozazdrościć cały świat!

Jeśli beskidzki folklor, to nie może zabraknąć owczych serków.

BESKIDY NIE TYLKO »MODRE«

Był też pokaz wdziewania przez dziewczyny tzw. nogawiczek, czerwonych pończoch „zbieranych" pod kolanami (miały podobno czasami aż dwa metry długości), były wianeczki, które panny młode z Beskidów wkładały na głowę w dniu ślubu. Przede wszystkim jednak Małgorzata Kiereś podkreślała, że góralki nosiły fartuszki lub „szatki" nie tylko w kolorze niebieskim, a raczej granatowym, jak dzisiaj prezentują to zespoły ludowe z obu brzegów Olzy.

– Były też inne kolory fartuszków: brązowe, zielone, bordo. Nie tylko tzw. modrzyniec. Szkoda, że nikt o tym nie pamięta – podkreślała Małgorzata Kiereś. Pokazywała też stare kożuszki, hacki, jakle... Czyli to wszystko, co nasze babcie nosiły na co dzień: wiosną, jesienią, zimą...

– Chciałam państwu pokazać przede wszystkim to ogromne zróżnicowanie strojów, a także ich kolorystyki – powiedziała wykładowczyni. – Niech nasze zespoły zrozumieją, że dziewczyny nie tylko „modrzyńcowo" muszą się ubierać, że kolorystyka kobiecych strojów w Beskidach jest dużo bogatsza. I że sam strój kobiecy góralski jest o wiele bogatszy, niż sądzi wielu członków naszych zespołów. – A tak samo bogaty jest, pomimo wszystko, także strój męski – dodała Małgorzata Kiereś.

PROJEKT SIĘ NIE KOŃCZY

Czwartkowe spotkanie w Mostach nie było ostatnim w ramach projektu. Imprezy w „Kasowym" nazywają się „po gorolsku": „Posiady". Kolejne z nich odbędzie się w sobotę 29 września. – Zatancujóm dlo was nasi „Górole", kierzi se przizwali zespół „Oldrzychowice" z łOldrzichowic. Zagrajóm kapele nie jyny łod tych zespołów, ale aji inszi. Ło tańcowaniu na Beskidzie połopowiado profesor Daniel Kadłubiec. Głodni nie becie, tym razym was bedymy kormić polywkami: kapuśnicóm na świńskim chwostku, kapuśnicóm ze śmietónkóm, be wyndzóno polywka z mlykym, be mulka – zapowiada Niedoba.

Zaś „w sobotym 6 października ło trzecij po połedniu" przyjadą do Mostów aktorzy z Milikowa i Istebnej. – Ci z Milikowa przidóm z przedstawiynim „A P A R A T, czyli Biydnymu krowa mlyka nie dowo, a bogatymu aji byk sie łocieli" autorstwa Ireny i Jana Czudków (dyrektora naszigo werku – ślubił, że bedzie). Drugo partyja to sóm dziywczynta i gibczocy z Istebnego. Ci nóm zagrajóm przedstawiyni, kiere sie nazywo „Zmorysaniec". Je to przełożóny do naszigo Kopciuszek (autor Charles Perrault), kierego wszecy dobrze znómy z czitanki lebo z filmu. Ło amatorskim aktorstwie na naszim terenie wóm zaś powykłodo profesor Daniel Kadłubiec – podkreśla prezes Niedoba.

Tekst: JACEK SIKORA
Zdjęcia: MAREK SANTARIUS

Małgorzata Kiereś była chyba zadowolona z wyniku swojego „łoblykanio górolek".

Wójt małego Kuwejtu

Bohaterem kolejnego spotkania z cyklu „Zaolzie teraz" będzie Andrzej Feber, polityk którego były wiceprezes Kongresu Polaków w RC, Bogusław Chwajol, scharakteryzował następująco: Pierwszy i jedyny po zmianach ustroju wójt Stonawy, jednej z najbogatszych wiosek w województwie, były senator RC. Polityk i samorządowiec, dla którego nie ma rzeczy niemożliwych. Rodzinną wioskę uratował przed likwidacją i doprowadził do trzeciego miejsca w finale konkursu „Wioska Roku 2000" w RC. W Stonawie wprowadził dwujęzyczne napisy, nie czekając na zapisy ustawowe czeskiego parlamentu. Spotkanie zatytułowane „Wójt małego Kuwejtu" odbędzie się w piątek 21 września o godz. 17.00 w sali konferencyjnej Książnicy Cieszyńskiej. Spotkanie poprowadzi Otylia Toboła, dziennikarka i publicystka, wieloletnia kierownik Redakcji Polskiej Czeskiego Radia w Ostrawie. **(maki)**

Lekarska wystawa

Muzeum Ziemi Cieszyńskiej zaprasza w najbliższy wtorek na wernisaż nowej wystawy pt. „Następny, proszę!". Komu hasło to kojarzy się z przychodnią lekarza, jest na właściwym tropie – ekspozycja, która zostanie otwarta w Muzeum Technicznym w Pietwałdzie, poświęcona jest historii medycyny. Autorka Ilona Pavelková zapowiada, że można się będzie zapoznać z historią lecznictwa w Europie, bazującego na osiągnięciach medycyny antycznej i orientalnej, które w średniowieczu rozwijał dalej i wzbogacał o zasady chrześcijańskie przede wszystkim kler. W 13. i 14. wieku w Europie zakładano uniwersytety, na których powstawały wydziały lekarskie. W okresie renesansu doszło do przełomowych odkryć z dziedziny anatomii, natomiast czasy współczesne przyniosły rozwój medycyny profilaktycznej oraz gwałtowny rozwój nowoczesnych metod terapeutycznych.

Wernisaż odbędzie się we wtorek 18 września o godz. 10.00. Wystawa potrwa do 31 stycznia przyszłego roku. Można ją zwiedzać w dni powszednie w godz. 8.00-12.00 i 12.30-16.30. **(dc)**

OFERTY

MALOWANIE DACHÓW – Nasza specjalność to malowanie i renowacja dachów metodą alpinistyczną nawet w trudno dostępnych miejscach; ciekawe ceny umowne! Cena = zadowolenie! Tel. +420 775 524 815, www.dispecerka.cz/byrtus, dr.wotston@seznam.cz. GL-194

CZYSZCZENIE STUDNI, tel.: 605 929 616. GL-549

OFERUJĘ KURKI 17 tygodniowe, indyki 10 kg. żw. Folwarczna, Żuków, tel. 558 734 202, kom.: 731 610 830, 831. AD-103

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel.: 0048 605 255 770. GL-505

ŻALUZJE z montażem, remonty. Inf. tel.: 604 192 092, 558 742 676. GL-522

SPRZEDAM DOM W OLBRACHCICACH, parcela 10 arów, 6 pokoi (2 na poddaszu), szerokie zaplecze (taras, balkon, garaż, pralnia). Kontakt 606 935 927. RK-164

KONCERTY

KARWINA-FRYSZTAT – Zapraszamy w niedzielę 16. 9. o godz. 16.00 do kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Karwinie-Frysztacie na 2. koncert muzyki organowej w ramach Festiwalu Muzyki Organowej „Karwińskie organy". Obok znakomitego organisty Aleša Bárty, który koncertował w wielu krajach Europy, USA i Azji, wystąpi również Roman Fojtíček (saksofon), absolwent praskiej Akademii Sztuk Muzycznych, założyciel Czeskiego Kwartetu Saksofonowego. Obok utworów J.S. Bacha, F. Liszta, L. Viniciego, P. Prousta zabrzmią również kompozycje na saksofon z akompaniamentem organów (V. Wimmer 2. Pieśń na alt saxofon i organy).

WYSTAWY

SALA MÁNESA, MIEJSKI DOM KULTURY w Karwinie: do 31. 10. wystawa Miroslava Hanzelki pt. „Obrazy". Czynna; po, śr, pt: 9.00-15.00; wt, czt; 9.00-19.00.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 5. 10. wystawa pt. „Hukwaldy"; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego". Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka**: stała ekspozycja „Migawki z historii Karwiny". Czynna: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Hawierzowie, Dělnická 14**: do 28. 10. wystawa pt. „Kamień wokół nas". Czynna: wt-pt: 8.00-16.30; so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariański 14**: do 6. 10. wystawa pt. „Śladami prawa karnego"; wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy". Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej, Masaryka 985**: stała ekspozycja „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość". Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

CO ZA OLZĄ

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Cieszyn, ul. Regera 6: stała ekspozycja; sala wystaw czasowych: do 30. 9. wystawa pt. „Ze świętym obrazkiem przez życie". Wejście na ekspozycję: wt, czw, so i nie o godz. 10, 11, 12, 13, 14; śr i pt o godz. 12, 13, 14, 15, 16.

GALERIA BIELSKA, ul. 3 Maja 11, Bielsko-Biała: do 30. 9. wystawa Małgorzaty Łuczyny pt. „Kompleks". Czynna codzienne w godz. 10.00-18.00.

▲ do 27. 9. wystawa Krystyna Pasterczyk pt. „Alabaster". Czynna codziennie w godz. 10.00-18.00.

Senior domy POHODA® a.s.

Domov pro seniory
Senior domy POHODA a.s.
ul. Palackého 1331
739 61 Třinec-Lyžbice

„Nie trzeba się zastanawiać, aby czynić dobro".
Goethe

Każdy z Was może przeżyć pogodną jesień życia...

Senior domy POHODA a.s.
oferują całoroczny pobyt,
wyżywienie i opiekę
osobom powyżej 60 lat.
Tel.: 558 987 200 - 201
731 659 023
www.seniordomypohoda.cz

GL-573

Wilgoć w domu, mokre piwnice?
Pojawia się pleśń, grzyb i nieprzyjemny zapach?
Straszą wysokie koszty ogrzewania?
Mamy dla Państwa skuteczne rozwiązanie!
Wizyta rzeczoznawcy z dokładną analizą przyczyn zawilgocenia oraz oferta cenowa – gratis!
Stosujemy wyłącznie najlepsze materiały z gwarancją producenta – to gwarantowana jakość usługi!
e-mail: **ajesucho@seznam.cz**
tel.: 608 772 213

GL-157

WÓZKI ELEKTRYCZNE
czterokołowe, trzykołowe, inwalidzkie
wygodne, ładne, w pełni resorowane, łatwe w obsłudze
- gwarancja 2 lata
- serwis pogwarancyjny
- natychmiast dostępne
- bezpłatny transport

ceny od **25 000,–**

tel.: +420 732 371 179
www.vozikyrebel.cz

GL-535

OGRODZENIA ZS SIKORA
PRODUCENT OGRODZEŃ
Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom !
- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

Nowo otwarty oddział w Trzyńcu obok przystanku "Obecní domy"
www.ogrodzeniazs.pl email:plotyzs@seznam.cz
mob. 732 683 665
TŘINEC, ul. Frýdecká 572
tel/fax: 558 320 353

GL-338

Kupić można w polskich księgarniach internetowych lub w Piastowskiej Księgarni w Cieszynie, ul. Głęboka 6

GL-571

TRADYCYJNY JAKOŚCIOWY DESTYLAT
z Waszych owoców to najlepsza gwarancja zdrowego alkoholu

PALIRNA U ZELENÉ LÍPY • GORZELNIA POD ZIELONĄ LIPĄ • 1999

Szybki internet dla klientów gratis
Możliwość płacenia kartą płatniczą
Najdelikatniejsze destylaty najwyższej jakości
z zacierów owocowych
pod własnym nadzorem
735 34 Stonava 334
Tel. 59 642 2010, 737 841 306
www.palirna-stonava.cz

GL485

KAMIENIARSTWO – KAMENICTVÍ „GNEJS"
Wędrynia pon.-pt. 8-16, sob. 8-13
Przy zamówieniu pominka na przyszły rok lampa i wazon z nierdzewki GRATIS
www.kamieniarstwo-gnejs.eu mobil.cz. : 604 - 381 - 258

GL-562

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!
www.glosludu.cz
Codziennie aktualizowany serwis

Ogłoszenia do »Głosu Ludu« przyjmowane są w dni powszednie:

☐ W redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: *ogloszenia@glosludu.cz*

☐ W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Czeski Cieszyn, ul. Strzelnicza 18 (NA PARTERZE), codziennie w godz. od 8-16, tel. 558 711 027 *e-mail: ad.servis@hudeczek.cz.*

☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00, so 9.00-12.00. Tel.: 596 312 477 e-mail: *knih-k1pl@rkka.cz*

UWAGA

Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej" należy przysyłać bądź przynosić osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

Kursy JĘZYKOWE metodą BEZPOŚREDNIĄ
ANGIELSKI, NIEMIECKI, HISZPAŃSKI
- **korzyści – mówisz więcej niż w zwykłych kursach**
- **pozbawiasz się strachu z mówienia**
- **małe grupki (4-7 osób)**
- **dynamiczne lekcje, które stają się zabawą**

LEKCJA POKAZOWA GRATIS
WWW.ANGLICKYRYCHLEJI.CZ, tel: 773 900 118

GL-543

JOSEF TUREK, SZKOLENIOWIEC KLUBU HC STALOWNICY TRZYNIEC, DLA »GL«:

Mamy zespół głodny sukcesu

Bez względu na wynik wczorajszego inauguracyjnego spotkania z Pardubicami, w klubie HC Stalownicy Trzyniec z optymizmem spoglądają w nowy sezon. – Nie było mnie w zeszłym roku przy sterze zespołu, ale ten nieudany sezon był po prostu wypadkiem przy pracy. W Trzyńcu koncepcyjnie pracuje się z zespołem i wierzę, że tegoroczne rozgrywki to potwierdzą – powiedział „Głosowi Ludu" Josef Turek, nowy szkoleniowiec trzynieckiego klubu. Turek trafił do Trzyńca po kiepskim ubiegłym sezonie. W roli fachowca od diety odmładzającej ma przywrócić blask mistrzowi RC z sezonu 2010/2011. Wczoraj, po zamknięciu tego numeru, Stalownicy w 1. kolejce Tipsport Ekstraligi podejmowali Pardubice, jutro zmierzą się na wyjeździe z Karlowymi Warami. Wczorajszy pojedynek Trzyńca z Pardubicami był zarazem meczem ostatnich dwóch mistrzów RC.

Fot. MARIAN JEŻOWICZ

Josef Turek

Należy pan do grona młodych trenerów. To plus czy minus w tym zawodzie?

Trudno powiedzieć, za każdym trenerem przemawiają wyniki. Wiek nie odgrywa chyba większej roli. Raczej autorytet, to, w jaki sposób rozmawiamy ze swoimi podopiecznymi, jak prezentujemy się na treningach i podczas meczów o punkty. Czuję się nobilitowany, że dano mi szansę prowadzenia trzynieckiej drużyny. To klub z tradycjami, zespół, który zasmakował już złotego medalu ekstraligi. Wszystko pozapinane jest tu na ostatni guzik.

Postawił pan na nietypowy model przygotowań. Na dwa tygodnie przed startem ekstraligi zespół zaprzestał konfrontacji z rywalami na lodowisku. Czy brak sparingów był taką zasłoną dymną dla reszty przeciwników w ekstralidze?

Zorientował się pan w tym elegancko. Zgadza się, że głównym motywem, dla którego zrezygnowałem z wrześniowych sparingów, była chęć nie zdradzania wszystkich szczegółów przed startem rozgrywek. Taki model z powodzeniem wykorzystywany jest w szwedzkiej elitarnej serii i nie widzę w tym żadnego problemu. Po co odkrywać karty przed rywalami, z którymi zagramy o punkty? Wcale nie obniża to rangi naszych przedsezonowych przygotowań. Rozegraliśmy sporo sparingów i to z klasowymi rywalami.

Do przeciwników w letnich sparingach należała też reprezentacja Polski. Jakie wnioski wyciągnął pan z tego jednostronnego spotkania?

No tak, wygraliśmy 7:1, ale do drugiej tercji Polacy trzymali się świetnie. Potem odpadli kondycyjnie, ale nawet taki jednostronny mecz posiada swoje walory. Dla nas była to idealna okazja do wypróbowania nietypowych schematów w ofensywie i defensywie. Do przetasowania poszczególnych formacji, znalezienia optymalnego ustawienia na lodowisku. A dla kibiców szansa na zobaczenie polskiej drużyny narodowej. Wiem, że na mecze Trzyńca przyjeżdżają do Werk Areny regularnie także kibice z Polski, dla których był to na pewno udany wieczór, bez względu na wynik meczu.

Z jakimi wizjami zespół rozpoczyna ten sezon?

Nie lubię stereotypowych odpowiedzi w rodzaju: zmierzamy do playoffs, a potem niech się dzieje wola nieba. Dla nas liczy się każda sekunda w sezonie, każda kolejka, która przybliży nas do fazy pucharowej. Tylko równa forma z całego sezonu daje gwarancję sukcesu, utrzymuje zespół w koncentracji i pozytywnym nastawieniu. Oczywiście liczą się też inne aspekty, chociażby minimalizacja kontuzji, odrobina szczęścia w wyrównanych spotkaniach itp. Mamy zespół, w którym młodość przeplata się z doświadczeniem. Mamy hokeistów, których zazdroszczą nam inne kluby. Wrócił chociażby Martin Růžička, najlepszy hokeista sezonu 2010/2011, który w dużym stopniu przyczynił się do historycznego triumfu Trzyńca w ekstralidze. Mamy zawodników, którzy z powodzeniem grali w NHL, a w Trzyńcu znaleźli kolejną motywację w karierze. Sam pan słyszał na prasówce, że Radek Bonk zeszczuplał, zrzucił 12 kg i deklaruje, że jest świetnie przygotowany do sezonu. Takie deklaracje usłyszałem od wszystkich hokeistów. A od nas, maszynistów zależy, w jakim tempie popędzi ta trzyniecka maszyna. Nie było mnie w zeszłym roku przy sterze zespołu, ale ten nieudany sezon był po prostu wypadkiem przy pracy. W Trzyńcu koncepcyjnie pracuje się z zespołem i wierzę, że tegoroczne rozgrywki to potwierdzą.

Rozmawiał: JANUSZ BITTMAR

Angielski tydzień w Dywizji

W środę rozegrano awansem 15. kolejkę Dywizji E. Z naszych drużyn po trzy punkty sięgnęli tylko piłkarze rezerw Karwiny.

DYWIZJA

HAWIERZÓW – W. MIĘDZYRZECZE 0:2

Do przerwy: 0:0. Bramki: 69. Sviták, 73. Baroš. Hawierzów: Mrozek – Valový, Michalčák, Valla, Zábranský (78. Pešek) – Laryš (46. Zupko), Lukan, Matušovič, Skotnica – Vachtarčík, Starý (70. Večeřa).

Lekkim faworytem meczu byli Indianie, ale papierowe prognozy wzięły w łeb. Już w 6. minucie Matušovič z 6. metra trafił w nogi bramkarza, ustawiając niejako przebieg nieudolnej zabawy w polu karnym Wałachów. Goście zagrali lepiej, wygrywając w pełni zasłużenie. Na 0:1 trafił ze stałego fragmentu gry Sviták, a definitywnie pogrążył hawierzowskich piłkarzy Baroš po błędzie Mrozka. Hawierzowski golkiper wybił piłkę niefortunnie wprost pod nogi Baroša.

PIOTROWICE – PRZERÓW 0:1

Do przerwy: 0:0. Bramka: 88. Dlouhý. Piotrowice: Mrózek – Kempný, Gill, Reichl, Nowinski – Miko, Ruisl, Škuta, Kadlčák (63. Urban) – Koper (85. Šuster), Hojdysz.

Piłkarze Lokomotywy w angielskim tygodniu nawiązali do nieudanego meczu z weekendu, kiedy to przegrali z Mohelnicami 0:4. Tym razem polegli w nieco łagodniejszym stylu, w dodatku z liderem tabeli, po końcowym gwizdku sędziego pozostał jednak duży niedosyt. – Zagraliśmy dużo lepiej, niż w weekend, ale znów bez efektu – powiedział rozczarowany trener Lokomotywy Piotrowice, Čestmír Kročil. W barwach Lokomotywy od pierwszych minut zagrał w ataku Hojdysz, trener Kročil zmienił też ustawienie w obronie. Na prawej flance pojawił się Kempný, który na tej pozycji z powodzeniem grywał w barwach Bogumina. Gospodarze częściej trzymali piłkę, wyprowadzali sporo akcji oskrzydlających, defensywa Przerowa nie dała się jednak zaskoczyć. Kiedy wszyscy pogodzeni już byli z remisem, zagrzmiało pod bramką Mrózka. W 88. minucie w zamieszaniu podbramkowym po rzucie rożnym najlepiej zorientował się Dlouhý, który ze szczęściem wpakował piłkę do siatki.

Fot. ARC

Jan Lukan (przy piłce) należał do wyróżniających się postaci w zespole Hawierzowa.

KARWINA B – BRUMOW 2:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 9. i 90. Vaclík – 52. Válek. Karwina B: Kotrla – Skácelík, Škahič, Janík, V. Cverna – Koutný, Vaněk, Wojnar (58. Górniok), Limanovský – Vaclík – Juřena.

Gwiazdą meczu został karwiński napastnik Richard Vaclík. Brat golkipera pierwszoligowej Sparty Praga z powodzeniem występuje też w barwach drugoligowej Karwiny, należy do wyróżniających się postaci słabo grającego pierwszego składu Karwiny. Młody napastnik już w 9. minucie zapewnił gospodarzom prowadzenie, wykorzystując sytuację sam na sam z bramkarzem Brumowa. Wicelider tabeli po utracie gola zwiększył obroty, wyrównując na wstępie drugiej połowy na 1:1. Aż do 70. minuty więcej z gry mieli przyjezdni i tylko udane interwencje bramkarza Kotrli trzymały karwiniaków nad wodą. Podopieczni Jindřicha Dohnala przejęli inicjatywę w końcówce meczu. Zwycięskiego gola zdobył ponownie Vaclík, który z rzutu wolnego nie dał szans golkiperowi.

Lokaty: 1. Przerów 16, 2. Brumow 11, 3. W. Międzyrzecze 11,... 6. Karwina B 10, 11. Piotrowice 7, 12. Hawierzów 7 pkt. **(jb)**

W SKRÓCIE

EKSTRALIGA UNIHOKEJA: JUTRO HAWIERZÓW – STRZESZOWICE. Unihokeiści Hawierzowa jutro rozpoczynają kolejną przygodę w ekstralidze. Na pierwszy ogień Torpedo zmierzy się we własnej hali z mistrzem RC, Tatranem Strzeszowice, mecz rozpoczyna się w Hawierzowie o godz. 17.00. Kolejny sezon w Hawierzowie rozkręci doświadczony Pavel Kožušník. Były reprezentant RC obiecał, że jeszcze w tym sezonie pomoże hawierzowskiemu zespołowi w meczach na własnym parkiecie, ale wiele wskazuje na to, że to definitywnie ostatni sezon w karierze tego zawodnika.

* * *

PUCHAR RC W RUGBY: HAWIERZOWIANIE ZA BURTĄ. Rugbiści Hawierzowa przegrali w półfinale Czeskiego Pucharu z Brnem 5:49. Na tym etapie zakończyli więc w miarę udaną rywalizację pucharową, która była idealnym sprawdzianem formy przed startem ekstraligi. Trener Hawierzowa, Radomír Kloda, do pojedynku z Dragonem Brno wystawił stosunkowo młody zespół, który nie sprostał wymaganiom dobrze grającego przeciwnika. Hawierzów: Fajkus (Haltof), J. Kokinda, Indrák, Olšanský 5, Sittek, F. Hanák, Procházka, Fric, O. Kloda, Pieter, Badura, A. Kloda, J. Hanák (Gadziala), Harenčák, Petr Kozubík.

* * *

WTA TASZKIENT: FINAŁ NIE DLA U. RADWAŃSKIEJ. Rozstawiona z numerem 2. Urszula Radwańska (WTA, 40) na półfinale zakończyła swój udział w turnieju WTA w Taszkiencie. Krakowianka w walce o finał nie sprostała Rumuncie Irinie-Camelii Begu (WTA, 87), ulegając 3:6, 3:6, jako jedyna rozstawiona zawodniczka w najlepszej czwórce imprezy. **(jb)**

OFERTA

PIŁKA NOŻNA – MŚLF: Orłowa – Ostrawa B (dziś, 16.00), Ołomuniec B – Trzyniec (jutro, 10.15). **DYWIZJA:** Piotrowice – Brumow (dziś, 16.00), Hawierzów – Karwina B (jutro, 10.15). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Dziećmorowice – Slavkov (dziś, 16.30), Bogumin – Frydlant, P. Polom – Cz. Cieszyn (jutro, 16.30). **I A KLASA:** Lutynia Dolna – Śmiłowice, Czeladna – Olbrachcice, Szonów – Bystrzyca (dziś, 16.30), Raszkowice – Wędrynia (jutro, 16.30). **I B KLASA:** Fryczowice – Jabłonków, Mosty – Dobratice, Sucha Górna – ČSAD Hawierzów, Dąbrowa – Gnojnik (dziś, 16.30), Nydek – Gródek (jutro, 16.30). **MP FRYDEK-MISTEK:** Oldrzychowice – Bukowiec (dziś, 16.30), Piosek – Niebory, Śmiłowice B – Ostrawica (jutro, 16.30). **RP FRYDEK-MISTEK:** Chlebowice – Toszonowice (dziś, 16.30), Nawsie – Wędrynia B, Milików – Paskov (jutro, 16.30). **MP KARWIŃSKIEGO:** TJ Pietwałd – B. Rychwałd, Żuków G. – Wierzniowice, Cierlicko – Bogumin B (dziś, 16.00), L. Piotrowice B – Sn Orłowa, I. Piotrowice – Sj Rychwałd, G. Błędowice – Łąki (jutro, 16.00). **RP KARWIŃSKIEGO:** Zabłocie – Sn Hawierzów (dziś, 16.00), Sl. Orłowa B – F. Orłowa, Dąbrowa B – V. Bogumin (jutro, 16.00).

* * *

PIŁKA RĘCZNA – TIPGAMES EKSTRALIGA: Banik Karwina – Talent Pilzno (dziś, 18.00). **(jb)**

SOBOTA 15 września

TVP 1

6.00 Gwiezdne wojny **6.25** Marta mówi! **7.00** Rok w ogrodzie **7.25** Las bliżej nas - Nadleśnictwo Gdańsk i Trójmiasto **7.40** Słoneczna róg Unijnej (s.) **8.00** Naszaarmia.pl **8.25** Dora poznaje świat **8.55** Pingwiny z Madagaskaru **9.30** Big Time Rush - Bardzo Ważna Gwiazda **10.05** Dom **11.35** Weekendowy magazyn filmowy **12.05** Kangurek Joey **13.55** Zwierzęta świata - Jak ryba w wodzie **15.10** Czas Komanczów **17.00** Teleexpress **17.30** Ojciec Mateusz (s.) **18.20** Kobieta, wino i śmiech - Irenie Kwiatkowskiej w 100. rocznicę urodzin **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.00** GOL T - Mobile Ekstraklasa **20.20** Komisarz Alex (s.) **21.25** Hit na sobotę - U Pana Boga za miedzą **23.25** Żywe trupy (s.) **0.25** Nigdy w życiu.

TVP 2

5.50 Zmiennicy **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.35** Barwy szczęścia (s.) **12.15** Kocham Cię, Polsko! **13.20** Bliskie i groźne spotkania Steve'a **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** Rodzinka.pl (s.) **15.50** Czas honoru **16.40** Słowo na niedzielę **16.55** Kabaretowy Klub Dwójki - Równouprawnienie czy męska dominacja? **18.00** Panorama **18.30** Sport Telegram **18.55** Postaw na milion **20.00** Bitwa na głosy **22.05** 24 godziny **0.00** Żądza pieniądza.

TV KATOWICE

6.00 Serwis Info **6.15** Info Poranek **7.30** Serwis Info **8.45** Pasmo lokalne **9.00** Serwis Info **9.15** Info Poranek **10.00** Serwis Info **10.18** Info Poranek **11.00** Aktywni 50+ **11.15** Era Wynalazków **11.30** Serwis Info **12.00** Świat i gospodarka **12.30** Serwis Info **13.00** Debata po europejsku **14.00** Raport z Polski – Ekstra **14.15** Eurowiadomości **14.30** Serwis Info **15.00** Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii. **16.00** Studio Wschód **17.00** Pasmo lokalne **20.00** Prawdę mówiąc **20.30** Serwis Info **21.00** Kod dostępu **21.30** Serwis Info **22.24** 60 lat TVP **22.30** Serwis Info **23.03** Sportowy Wieczór **23.18** Kolarstwo górskie - Skandia Maraton Lang Team MTB - Rzeszów **23.47** Wiktor But - człowiek, który uzbroił świat **0.45** Powstanie warszawskie.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.15** Przygody Animków **8.15** Miś Yogi **8.45** Pinky i Mózg 3 **9.15** Scooby-Doo 2 **9.45** The Looney Tunes Show **10.15** Ewa gotuje **10.45** Studio weekend **12.15** Tylko taniec - Got to Dance **14.15** Kabareton **15.15** Tylko muzyka - Must be the music **17.15** Trudne sprawy **18.15** Nieprawdopodobne, a jednak **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Epoka lodowcowa **21.45** Hannibal (film kopr.) **0.25** Nietoperze - krwawe żniwa (film USA) **2.00** Zagadkowa noc.

TVC 1

6.00 Finley, samochodzik strażacki (s. anim.) **6.20** Klocki **6.30** Śledztwa świetlika Łucji (s. anim.) **6.45** Brendan i tajemnice Kells (film) **8.00** Hidalgo – ocean ognia (film) **10.15** Wiadomości dla dzieci **10.30** Świat TVC **10.50** My wszyscy uczęszczający do szkoły (s.) **12.00** Tydzień w regionach **12.25** Hobby naszych czasów **12.50** Spostrzeżenia z zagranicy **13.00** Wiadomości **13.05** Bajka **14.25** Zauroczona (film) **16.00** Uśmiechy Ivana Trojana **16.40** Poirot: Tajemnicza historia w Styles (film) **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Opowiadania filmowe **21.15** Pr. rozrywkowy **22.05** Mania wielkości (film) **0.00** Śmierć na żywo (film) **1.30** Pr. rozrywkowy.

TVC 2

6.00 USS Macon – olbrzym w obłokach **6.55** Tobruk 1941 **7.35** Wasze morze, nasze morze **8.00** Panorama **8.30** Osobistość w Dwójce **8.35** Nasza wieś **8.50** Magazyn folklorystyczny **9.20** Ta nasza kapela **9.45** Granice bez granic **10.15** Kultura.cz **10.40** Teatr żyje! **11.10** Babel **11.40** Architektura **12.05** Ja, sprawiedliwość (film) **13.30** Jaroslav Foglar **14.10** Cudowne źródła **14.35** Artmix **15.30** Kamera w podróży: Prowansja **16.25** Cudowna planeta: Południowy Pacyfik **17.15** Ranczo pod Zieloną Siódemką (s.) **17.45** Kto szuka, ten znajdzie **18.45** Wieczorynka **18.55** Meduza **19.30** Moja rodzina **20.00** Mity i fakty historii: Piramidy? **20.50** Kiedy kamień przemówi **22.05** Oaza (film) **23.35** Zycie kota (film anim.) **0.40** Czerwony Karzeł (s.) **1.10** Mighty Boosh (s.).

NOVA

5.55 Skippy (s.) **6.25** Marynarz Popeye (s. anim.) **6.40** Co nowego u Scooby'ego? (s. anim.) **7.05** Avengers (s. anim.) **7.30** Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) **8.00** Czarodziejka Tara (s. anim.) **8.30** Grill z Vodouchem **9.05** Dziewczyny z drużyny: Walcz do końca (film) **11.00** Przyprawy **12.00** Dzwoń do TV Nova **12.30** Homolka a tobolka (film) **14.25** Spadaj na ziemię (film) **16.15** noc na Karlsztejnie (film) **18.05** Przysmaki Babicy **18.45** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Harry Potter i Komnata Tajemnic (film) **23.45** Resident Evil: Zagłada (film) **1.40** Motyw II: Zemsta (film).

PRIMA

6.05 Wiadomości **7.15** Hero Factory (s.) **7.45** Mr Manny (s.) **8.15** Zabawa **8.50** Salon samochodowy **10.05** Columbo (s.) **11.40** Czechy i Słowacja mają talent **13.45** Grubazzzki (film) **15.55** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.00** Reporterzy po twojej stronie **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.50** VIP wiadomości **20.00** Marley i ja (film) **22.30** Szukając sprawiedliwości (film) **0.25** Ja, Irena i ja (film).

NIEDZIELA 16 września

TVP 1

5.55 Wodnikowe Wzgórze - Dom na Wzgórzu **6.30** Will i Dewitt **7.15** Ksiądz Marceli od Wszystkich Świętych **7.55** Tydzień **8.20** Ziarno **8.50** Transmisja Mszy Świętej z Libanu z udziałem papieża Benedykta XVI **11.25** Magazyn Ligi Mistrzów **12.15** Indeks z przyszłością **12.45** Wideoteka - 60 hitów na 60 lat! **13.15** Nie ma jak Polska - Pomorze **14.30** Dożynki Prezydenckie - Spała 2012 **15.30** Raz na ludowo **16.25** Letnie Igrzyska Paraolimpijskie - Londyn 2012 **17.00** Teleexpress **17.25** Komisarz Alex (s.) **18.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Siła wyższa **21.20** Zakochana Jedynka - Nigdy w życiu **23.10** Katyń.

TVP 2

6.15 Bliskie i groźne spotkania Steve'a **6.50** Niedźwiedź brunatny **7.25** M jak miłość (s.) **8.15** Barwy szczęścia (s.) **9.30** Kultura, głupcze **10.10** Rodzinne oglądanie - Planeta dinozaurów **11.10** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Kastom **11.40** Makłowicz w podróży - Londyn **12.20** Gwiazdy w południe - Żądza pieniądza **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** Bitwa na głosy **16.25** Na dobre i na złe (s.) **17.20** Kocham to, co lubię **18.00** Panorama **18.35** Sport Telegram **19.05** Kabaretowy Klub Dwójki - Do kiedy pracować? **19.55** Kocham Cię, Polsko - Ekstra **21.15** Czas honoru (s.) **22.10** Paradoks **23.05** Kocham Kino - magazyn filmowy Grażyny Torbickiej **23.35** WOK - Wszystko o Kulturze **0.30** Studio filmowe Dwójki.

TV KATOWICE

7.00 Serwis Info **7.15** Teraz kobiety **7.45** Pasmo lokalne **8.30** Serwis Info **9.00** Polska według Kreta **10.00** Głos Mediów **11.00** Teleplotki **11.30** Serwis Info **12.00** Przegląd wydarzeń tygodnia **12.30** Serwis Info **13.00** Prawdę mówiąc **14.00** Za kulisami PRL **14.15** Czas na jazdę **14.30** Serwis Info **15.00** Kościół z bliska **15.30** Serwis Info **16.00** 60 lat TVP **16.15** Reportaż TVP Info **17.00** Pasmo lokalne **20.00** Listy gończe - Pikieta śmierci **20.50** Młodzież kontra **21.30** Serwis Info **23.00** Sportowa niedziela **23.25** TV Nostalgia **0.21** Powstanie warszawskie **0.35** Teleplotki.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.15** Przygody Animków **8.15** Show Misia Yogi **8.45** Pinky i Mózg 3 **9.15** Scooby-Doo **9.45** The Looney Tunes Show **10.15** Gang Misia Yogi **10.45** Doktor Dolittle **12.35** Sportowy film (komedia USA) **14.30** Switch (komedia USA) **16.45** Hotel 52 (s.) **17.45** Przyjaciółki (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Państwo w państwie **20.00** Tylko muzyka. Must be the music **22.00** Kości (s.) **23.00** Głosy (s.) **0.00** Podróż do końca nocy (film kopr.).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.30** Tańcz **6.40** Franklin (s. anim.) **7.05** Tajemnice starożytnego Rzymu **7.35** Studio Kolega **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.05** O zwierzętach i ludziach (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** O biednym królestwie (bajka) **14.10** Małżeństwa z rozsądku (film) **15.45** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **16.35** Uwaga, obchód (film) **18.00** Historie sław **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Zaginione wrota (film) **21.10** 168 godzin **21.40** Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) **22.40** Komisarz Moulin: Ostatnia przechadzka (film) **0.10** Maneż Bolka Polívki **1.25** Auto Moto Styl.

TVC 2

6.00 Magazyn religijny **6.25** Ushuaia **7.05** Kolory życia **8.00** Panorama **8.30** Osobistość w Dwójce **8.35** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.50** Poszukiwania czasu utraconego **9.05** Design dla życia **10.00** Transmisja mszy **11.10** Kultura.cz **11.35** Dołącz do nas **11.45** Nie poddawaj się **12.05** Obrońca **12.30** Chcesz mnie? **12.45** Poza nawiasem **13.00** Granice piekła (film) **14.15** Tajemnice na dnie mórz **15.10** Magazyn chrześcijański **15.35** Przez ucho igielne **16.00** Magazyn religijny **16.30** Nieznani bohaterowie **16.55** Z zoo do zoo **17.25** Królestwo natury **17.50** Przygody Tintina (s. anim.) **18.15** Baranek Shaun **18.20** Pszczółka Maja (s. anim.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Czerwony Karzeł (s.) **19.30** Moja rodzina **20.05** Dana Zátopková **21.00** Czarna żmija (s.) **21.35** Na pływalni z J. Hlaváčovą i L. Munzarem **22.00** Prawdziwa historia rodu Borgiów (s.) **22.55** Rozmowy przed straceniem **23.50** Ogrody jesieni (film).

NOVA

6.10 Marynarz Popeye (s. anim.) **6.30** Sylwester i Tweety (s. anim.) **6.40** Spiderman (s. anim.) **7.10** Avengers (s. anim.) **7.35** Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) **8.05** Flash Gordon (s.) **8.55** Detektyw Monk (s.) **9.50** Łańcuch (film) **11.50** Kasia i strachy II (film) **13.45** Moto GP – Grand Prix San Marino **15.05** Wiosła w dłoń (film) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Poradnik domowy **18.45** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Wycieczkowicze (film) **23.00** Odłamki **23.30** Anioł stróż (film) **1.50** Miasteczko Eastwick (s.).

PRIMA

6.00 Wiadomości **7.10** Hero Factory (s. anim.) **7.40** Mistr Manny (s.) **8.10** Tajemnice II wojny światowej (s. dok.) **9.20** Prima Świat **9.55** Rosemary & Thyme (s.) **11.00** Partia **12.05** Poradnik domowy **13.40** Idealny facet (film) **15.55** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.00** Kiedy tato gotuje **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.50** VIP wiadomości **20.00** Czechy i Słowacja mają talent **22.10** Prawdziwe kłamstwa (film) **1.00** Kości (s.) .

PONIEDZIAŁEK 17 września

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? **8.25** Domisie **8.55** Gdzie rosną poziomki? **9.55** Szlakiem gwiazd - Dorota Rabczewska **10.40** Plebania (s.) **11.05** Moda na sukces (s.) **11.30** Galeria (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** To się opłaca **12.45** Natura w Jedynce - Madagaskar **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.25** Kobieta, wino i śmiech - Irenie Kwiatkowskiej w 100. rocznicę urodzin **15.00** Wiadomości **15.20** Stawka większa niż życie **16.30** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.50** Klan (s.) **18.20** Ranczo (s.) **19.10** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Teatr Telewizji - Willa Szczęścia **22.05** Oglądaj z Andrzejem Fidykiem - Uwolnić motyla **23.05** Dynastia Tudorów II **0.05** Lalka (s.) **1.35** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie...

TVP 2

5.55 Wiadomości z drugiej ręki (s.) **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.45** Rodzinka.pl (s.) **11.55** Coś dla Ciebie **12.30** Kocham Cię, Polsko! **13.35** Barwy szczęścia (s.) **14.15** Świat bez tajemnic - Drugie życie **15.10** Ja to mam szczęście! (s.) **15.45** Panorama Kraj **16.10** Rodzinka.pl (s.) **17.10** Castle (s.) **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu (s.) **19.25** Ja to mam szczęście! (s.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** M jak miłość (s.) **21.40** Kocham cię Polsko - Wielka Gra **21.45** Tomasz Lis na żywo **22.50** Poniedziałek z gwiazdami - Życie przed oczami **0.30** Czy świat oszalał? - Ostatni dyktator w Europie.

TV KATOWICE

6.00 Serwis Info **6.15** Info Poranek **7.53** Twoja@sprawa **8.03** Gość poranka **8.20** Info Poranek **9.00** Serwis Info **9.10** Gość poranka **10.00** Serwis Info **10.10** Biznes - otwarcie dnia **10.21** Info Poranek **10.45** Gość poranka **11.30** Serwis Info **12.20** Biznes **13.00** Serwis Info **14.10** Raport z Polski **14.55** Serwis sportowy **15.15** Rozmowa dnia **16.00** Raport z Polski **16.50** Biznes **17.00** Pasmo lokalne **20.00** Infoexpress **20.10** Minęła 20ta **21.05** Telekurier **22.18** Serwis Info **22.30** Info Dziennik **23.15** Sportowy Wieczór **23.25** Cios w plecy. 17 września 1939 r. **23.55** Archiwum istnień **0.57** Powstanie warszawskie.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.30** Przygody Animków **7.55** Pinky i Mózg 3 **8.25** Scooby-Doo **8.55** Rodzina zastępcza (s.) **9.25** I kto tu rządzi? **10.00** Mamuśki (s.) **10.30** Świat według Kiepskich (s.) **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Hotel 52 (s.) **13.00** Dom nie do poznania **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Trudne sprawy **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** X-Men - Ostatni bastion (film kopr.) **22.10** Co kryje prawda (film USA) **0.50** Układy (s.) **1.50** Zagadkowa noc.

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Tale Spin (s. anim.) **9.25** Zauroczona (film) **11.00** Chłopaki w akcji **11.25** 168 godzin **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Bananowe rybki **14.30** Televarieté **16.05** Podróżomania **16.30** AZ kwiz **17.00** Talk-show Jana Krausa **17.45** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Pr. rozrywkowy **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Dziki kraj (s.) **21.00** Podróż po Wiktorii **21.25** Reporterzy TVC **22.05** Anatomia prawdy (s.) **22.50** Na tropie **23.15** Tajniacy (s.) **0.05** Kamera na szlaku **0.35** Na tropie.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Panorama **9.00** Telewizyjny klub niesłyszących **9.30** O pieniądzach i ludziach **9.40** Z zoo do zoo **10.05** Kamera w podróży **11.00** Spostrzeżenia z zagranicy **11.05** Cudowne źródła **11.30** František Kupka **12.05** Nasza wieś **12.20** Magazyn chrześcijański **12.45** Przez ucho igielne **13.15** Pełny sygnał **14.10** Czechosłowacki tygodnik filmowy **14.25** Nieznani bohaterowie **14.50** Kronika trzeciej rzeszy **15.45** Mity i fakty historii: Piramidy? **16.30** Ushuaia **17.00** Planeta YÓ **18.20** Zaczarowane przedszkole **18.45** Wieczorynka **18.55** Phineas i Ferb (s.) **19.25** Historie Alfreda Hitchcocka (s.) **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Kronika trzeciej rzeszy **20.55** Statek Independence of the Seas **21.50** Burza lodowa (film) **23.40** Mighty Boosh (s.). **0.10** Zapętleni (film).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.50** Wilk morski (film) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.35** Kochane kłopoty (s.) **13.30** Dr House (s.) **14.30** Bez śladu (s.) **15.30** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **16.30** Przyjaciele (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ogólniak z o.o. (s.) **21.50** Helena (s.) **22.15** Comeback (s.) **22.55** Nocne wiadomości, sport, pogoda **23.30** Mr & Mrs Bloom (s.) **0.20** Big Game.

PRIMA

6.00 Wiadomości **6.35** Nieustraszony (s.) **7.35** Pan Złota Rączka (s.) **8.25** M.A.S.H. (s.) **9.10** Nakryto do stołu! **10.05** Diagnoza morderstwo (s.) **11.05** Big Ben (s.) **13.05** Detektyw Monk (s.) **14.05** Morderstwa w Kitzbuhel (s.) **15.05** Agenci NCIS: Los Angeles (s.) **16.05** I stała się miłość (film) **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.50** VIP wiadomości **20.00** Powroty do domu (s.) **21.30** Kulinarny reality-show **22.35** Pr. rozrywkowy **23.15** Predator II (film) **1.20** Zabójcze umysły (s.).

ŻYCZENIA

Małżeństwo to loteria o całe życie.

Kochanym Rodzicom

HALINIE i HENRYKOWI BRANNYM

z okazji dzisiejszej pięknej 50. rocznicy ślubu z najlepszymi życzeniami i podziękowaniem – Ewa, Milan, Nina, Piotr, Barča, Tereska i Marcinek. GL-570

Droga Mamo i Tato,
Z okazji święta Waszego
życzenia wszystkiego najlepszego:
niech każdy dzień dostarcza radości
i uśmiech zawsze w sercach gości,
niechaj problemy Was omijają,
a wszyscy bardzo Was kochają,
bo jak nikt inny na świecie,
Wy na to zasługujecie!

Rubinowe Gody ... 40 lat małżeństwa... okazja nie byle jaka,
niechaj radość i zdrowie otacza nas wszystkich na dalsze wspólne lata.
Kochające córki, Baśka i Marylka. GL-579

W dniu 16. 9. 2012 obchodzą swoją zacną 40. rocznicę ślubu

państwo ZOFIA i ALFRED KUBIENOWIE

z Mostów koło Czeskiego Cieszyna. Życzenia zdrowia, szczęścia i wszelkiej pomyślności na następne lata składa mama. GL-580

We wrześniu 2012 r. obchodzi swoje 80. urodziny

pan WŁADYSŁAW KĘDZIOR

z Trzyńca-Łyżbic, długoletni prezes Działkowców w Wędryni i miłośnik kaktusów. Z tej okazji życzenia wszelkiej pomyślności, dobrego zdrowia, życiowego wigoru i radości z życia rodzinnego oraz pobytu na działce przesyłają: córka z mężem, syn z żoną, wnuki – Adam z Magdzią, Tomek z Mają, Michał z Małgosią, Kuba z Janką, Agatka z Marcinem. A prawnuki Bartuś i Naomi uśmiechają się i przytulają do pradziadka. Do życzeń dołącza się przyjaciółka Władka. Żyj nam Dziadku więcej niż 100 lat! GL-566

WSPOMNIENIA

Dnia 27. 8. wspominaliśmy 12. rocznicę, gdy przestało bić szlachetne serce naszej Kochanej Mamusi, Żony i Babci

śp. BRONISŁAWY KĘDZIOR

O chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi. GL-567

Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięcią się im płaci.
Wisława Szymborska

Jutro, 16 września, minie 5. rocznica śmierci naszej Kochanej Mamy i Babci

śp. ŁADY KRUMNIKLOWEJ

z domu Rajskiej. Kto znał Jej dobre, odważne i szlachetne serce, niechaj z nami poświęci Jej chwilę wspomnień. Z miłością i szacunkiem wspominają syn z rodziną. GL-560

Rok temu, 16 września, odszedł od nas na zawsze nasz Kochany

śp. JAN ŁYŻBICKI

z Trzyńca. O chwilę wspomnień proszą córki i siostra z rodzinami. AD-104

Kto kochał – nie zapomni,
kto znał – niech wspomni.

Dnia 19. 9. minie dziesiąta rocznica, kiedy nas na zawsze opuściła nasza Ukochana

śp. HALINA SIKORA

O chwilę cichych wspomnień proszą najbliżsi. GL-557

Śpieszmy się kochać ludzi,
bo tak szybko odchodzą.

Dnia 16 września minie 1. rocznica od chwili, kiedy odszedł od nas na zawsze nasz Kochany Mąż i Tata

śp. JAN KOWALA

z Karwiny. O modlitwę i chwilę zadumy proszą żona Stanisława, córka Dorota, syn Dominik. RK-160

Chociaż lata mijają,
boleść w sercu została...

Dziś, 15 września 2012 roku, obchodziłby swoje 70. urodziny nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Teść, Brat, Szwagier

śp. MUDr LEON HENNER

z Czeskiego Cieszyna, zaś 9 sierpnia minęła 11. rocznica Jego śmierci. Kto znał Jego dobre i szlachetne serce, niechaj razem z nami poświęci Mu chwilę wspomnień. Z miłością i szacunkiem w sercu żona oraz synowie z rodzinami. AD-102

NEKROLOGI

Ci, których kochamy, nie umierają nigdy,
bo miłość to nieśmiertelność.
Emily Dickinson

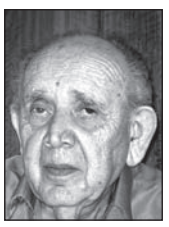

Żałobą okryci zawiadamiamy, że dnia 13. 9. 2012 zmarł w wieku 86 lat nasz Ukochany

śp. HENRYK SZMEJA

z Bogumina. Ze Zmarłym pożegnamy się dnia 20. 9. 2012 o godz. 16.30 w kościele katolickim w Nowym Boguminie. W smutku pogrążeni żona Olga oraz córka i syn z rodzinami. GL-577

Z głębokim bólem zawiadamiamy, że dnia 11. 9. 2012 odszedł od nas na zawsze w wieku 90 lat nasz Kochany Mąż, Brat, Szwagier i Wujek

inż. BRUNON GRZEBIEŃ

Rodak ze Skrzeczonia zamieszkały w Kanadzie. Żołnierz Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii, kombatant SPK w Ottawie, wielki miłośnik Zaolzia. O chwilę wspomnień proszą pogrążona w smutku żona Maria z rodziną, brat Albert z całą rodziną. RK-163

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: Gracze (16, godz. 17.30).

CO W KINACH

KARWINA – Centrum: Madagaskar 3 (15, 16, godz. 15.30); Tylko miłość (15, 16, godz. 20.00); Svatá Teice (17, godz. 18.00); Mroczny rycerz powstaje (17, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: W cieniu (17, godz. 17.30, 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Zaplątani (15, 16, godz. 17.00); **BYSTRZYCA**: Sygnał (15, godz. 19.00); **JABŁONKÓW**: Poslední výkřik (16, godz. 17.00, 19.00); **CIESZYN – Piast**: Dzwoneczek i sekret magicznych skrzydeł (15-17, godz. 14.00, 15.45, 17.30); Niezniszczalni 2 (15, 16, godz. 19.15, 21.15; 17, godz. 19.15).

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Klub Seniora MK PZKO zaprasza na spotkanie 19. 9. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

CZ. CIESZYN – Zarząd MK PZKO Park Sikory zaprasza członków i sympatyków Koła na Spotkania przy fortepianie z Marią Helis w piątek 21. 9. o godz. 18.00 w salce Koła przy ul. Fabrycznej 23 w Czeskim Cieszynie.

JABŁONKÓW – Zarząd MK PZKO zaprasza na zebranie członków 16. 9. o godz. 15.30 do Domu PZKO. W programie ocena 65. Gorolskigo Święta oraz przyjęcie nowych członków.

CIERLICKO-CENTRUM – MK PZKO zaprasza wszystkich na imprezę nazwaną „Dyskoteka dorosłego człowieka" 5. 10. o godz. 20.00 na Kościelcu w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury. Bilet w cenie 100 kc zamawiać można pod nr. 722 901 335 (Irena Wlosok). Więcej informacji znajdziecie na dyskoteka.sweb.cz.

KLUB 99 – Spotyka się w poniedziałek 17. 9. o godz. 10.00 w Olbrachcicach na boisku piłkarskim.

TRZYNIEC – „Charita" zaprasza na kolejne spotkanie ze specjalistami nt. „Jak się najlepiej opiekować chorym w domu, w jego naturalnym środowisku" w środę 19. 9. o godz. 15.00 w lokalach „Charity" w Trzyńcu na Kamionce (dawna poczta). Udział można zgłaszać tel. pod nr. 558 993 587 (od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-13.00) lub na e-mail: bezecna1@post.cz.

STOWARZYSZENIE EMERYTÓW POLSKICH W RC – Zaprasza swoich członków wraz z rodziną do udziału w wycieczce na Wisalaje w dniu 22. 9. Odjazd pociągiem z Cz. Cieszyna do Frydku o godz. 10.41. Zbiórka na dworcu o godz. 10.20 w celu zakupienia zbiorowego biletu. Możliwość dołączenia do wycieczki będzie we Frydku na dworcu koło godz. 11.20. Proponowany powrót do Cieszyna o godz. 18.15. Koszty przejazdu pokrywa Stowarzyszenie. Inf.: 736 287 339.

PTTS „BŚ" – Informuje uczestników wycieczki W 26 na Beskid Mały w sobotę 22. 9, iż odjazd autobusu z Karwiny o godz. 7.20 i z Cz. Cieszyna o godz. 7.40. Prosimy zabrać dokumenty, złotówki, ubezpieczenie. Inf.: 605 783 338. Uwaga! Są jeszcze wolne miejsca. Zgłoszenia: tel. 733 729 069.

UWAGA Absolwenci Szkoły Podstawowej z Cz. Cieszyna, klasa 9A, rok 1962 – Spotkanie absolwentów – wychowawca mgr Siedloczek, odbędzie się 5. 10. o godz. 15.00 w restauracji „Anotte" przy ul. Ostrawskiej (pasaż Stary Młyn) w Cz. Cieszynie. Inf.: Marian Bubik, 734 550 906.

MATRYMONIALNE

SZUKAM TELIMENY do grzybobrania i nie tylko. Tadeusz (trochę starszy). Inf. 558 731 766. GL-574

OFERTA PRACY

SPOLEČNOST Mardom Sp. z o.o. hledá obchodního zástupce pro Českou republiku. Požadavky: znalost polštiny, angličtina výhodou, ŘP sk. B, ochotu cestovat. Více na +48 426 786 786, d.biniek@mardom-sp.pl. GL-578

DRZWI i FUTRYNY
SAPELI
EUROOKNA JANOŠÍK
Profil 92 mm: U = 0,8 W/m2 K!
◆ DRZWI ZEWNĘTRZNE ◆
OKUCIA, MONTAŻ
Sklep: Třinec, Frýdecká 12,
Tel. 558 325 172, 608 757 442
GL-074

STAVEBNINY WOREK
– MATERIAŁY BUDOWLANE
oferujemy szeroki asortyment materiałów budowlanych
w korzystnych cenach (Baumit, Murexin,
Cemix, Porotherm, Presbeton, Pórobeton i inne)
Kompleks Gródek nr 80 (za piekarnią Bajusz)
Tel. 558 320 021, 737 647 873
GL-572

Kamieniarstwo WRZOS
NAJWIĘKSZY ZAKŁAD NA POGRANICZU
oferujemy wzornictwo czerpane z najlepszych tradycji kamieniarskich
Najczęściej wybierana firma kamieniarska po obu stronach Olzy
DLA NAS JAKOŚĆ JEST NAJWAŻNIEJSZA
Na życzenie przyjeżdżamy do klienta
Siedziba firmy:
Hażlach, ul. Cieszyńska 20B
Tel. +48 606 452 479,
+48 338 567 377
www.kamieniarstwo-wrzos.pl
SPRAWDŹ NASZĄ FIRMĘ
Filia: Goleszów, ul. Grabowa 4,
3 km od przejścia granicznego
w Lesznej Górnej
GL-116

GłosLudu
Gazeta Polaków w Republice Czeskiej
Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL–PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 ◆ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 ◆ Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glosludu.cz ◆ Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glosludu.cz ◆ Redaktorzy terenowi: Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz ◆ Danuta Chlup, danuta.chlup@glosludu.cz ◆ Magdalena Ćmiel, magdalena.kozuch@glosludu.cz ◆ Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glosludu.cz ◆ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz ◆ www.glosludu.cz ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno ◆ Zamówienia – tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz ◆ Reklamacje – tel.: 800 800 890 ◆ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ◆ Druk: Ringier Axel Springer Print CZ, a.s. Ostrawa ◆ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania ◆ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

HC Stalownicy Trzyniec, 2012/2013

Dolny rząd (od lewej): Radek Bonk (kapitan drużyny), Šimon Hrubec, Pavel Marek (dyrektor generalny klubu), Josef Turek (trener), Ján Moder (prezydent klubu), Pavel Janků (asystent trenera), Jan Czudek (wiceprezydent klubu), Peter Hamerlík, Martin Růžička; rząd środkowy: Jaroslav Kameš (trener bramkarzy, kierownik drużyny), Martin Podešva, David Květoň, Jakub Kania, Jakub Orsava, Vladimír Roth, Lukáš Zíb, Martin Lojek, Josef Hrabal, Daniel Rákos, Martin Adamský, Adam Rufer, Erik Hrňa, Pavel Sajler (trener kondycyjny); górny rząd: Radek Duda (masażysta), Tomáš Klimenta, Jan Peterek, Marek Zagrapan, Ctirad Ovčačík, Tomáš Klouček, Václav Varaďa, Jiří Polanský, Lukáš Galvas, Pavel Smelík (kierownik techniczny), Rudolf Tluszczyk (masażysta).

GłosLudu
Partner medialny

Fot. MAREK SANTARIUS